

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת תבוא • י"ט אלול ה'תשפ"א

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

א'תיג

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת השבוע • הלכות,
מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים ותאריכי
חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום

החשבון שעושה כ"ק מו"ח אדמו"ר בח"י אלול על חודש תשרי שעבר, הוא גם בנוגע לכל הברכות שניתנו על ידו בחודש תשרי שעבר.
כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר לי שאף פעם לא נשאר בפשיטת רגל ("באנקראט") חס ושלום, והיה נאמן ובטוח בתשלום כל התחייבויותיו, וכיון שכן, בודאי שימלא את כל ברכותיו.
הרבי מצדו - כיון שהבטיח, בודאי ביכולתו לקיים, דאם לא כן, לא היה מבטיח. אבל, ישנו תנאי בדבר - ההתקשרות אל הרבי, והאמונה שגם עכשיו יכול למלא ובודאי ימלא את ברכותיו.

(תורת מנחם כרך א' עמ' 193)

4 < דבר מלכות • 8 < ניצוצי רבי • 11 < ממעיני החסידות • 13 < פרקי אבות • 12 < עת לדעת •
14 < יומן מבית חיינו • 17 < פרקי אבות • 18 < לוח השבוע • 21 < שניים מקרא ואחד תרגום

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה						
ו', י"ט באלול	4.57	4.04	5.20	9.25	12.42	1.15	7.11.5	7.36
ש"ק, כ' באלול	4.58	4.05	5.21	9.26	12.42	1.14	7.10.2	7.35
א', כ"א באלול	4.59	4.06	5.22	9.26	12.42	1.14	7.09.1	7.34
ב', כ"ב באלול	5.00	4.07	5.22	9.26	12.41	1.13	7.07.9	7.33
ג', כ"ג באלול	5.00	4.09	5.23	9.26	12.41	1.13	7.06.6	7.31
ד', כ"ד באלול	5.01	4.10	5.24	9.26	12.41	1.13	7.05.4	7.30
ה', כ"ה באלול	5.02	4.10	5.24	9.26	12.40	1.12	7.04.1	7.29
ו', כ"ו באלול	5.03	4.11	5.25	9.27	12.40	1.12	7.02.9	7.27

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
18:29	19:47	18:51	19:49	18:41	19:49	18:50	19:49	18:50	19:48
18:21	19:38	18:42	19:40	18:32	19:40	18:42	19:40	18:42	19:39

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט,

אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי, מנחם מענדל שייקביץ

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

ISSN 7474-0793 • ניל"ן 1413

לזכות הר"ח משה מאיר הכהן בן חנה להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות מתוך בריאות איתנה והרחבה

תבוא | לעשות מענייני העולם 'ביכורים'

לחדש בתורה... ועל-אחת-כמה-וכמה שהוא "ראשית" ובעל-הבית על העולם כולו.

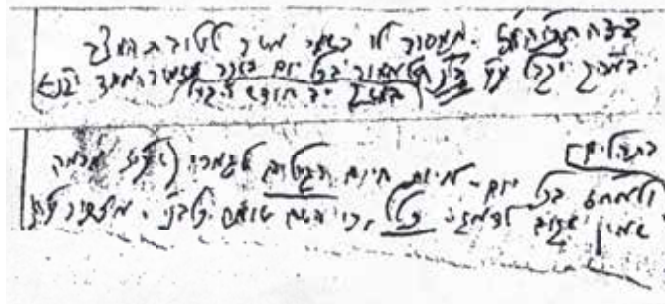
ולפיכך יש ליהודי הכוח לעשות מפירות הארץ - ביכורים לה'. ואדרבה דווקא על-ידי עבודתו של יהודי בעולם-הזה הגשמי שעושה מהעולם ביכורים לה', מתגלה העילוי והכוח של יהודי...".

(תורת-מנחם תשמ"ט ח"ד עמ' 311-312)

בני ישראל נקראים ביכורים של הקדוש-ברוך-הוא, כדכתיב "קודש ישראל לה' ראשית תבואתה", בני ישראל הם ראשית של כל העולם - כמאמר חז"ל "בראשית, ב' ראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית", עד שהראשית של ישראל קדמו גם לתורה (ראשית שבראשית), כידוע שיהודים הרי הם בעלי הבית על התורה ויש בכוחם

הכתב והמכתב פרק תהילים, וחיים רגילים

לפנינו מענה הרבי שניתן, כנראה, לאדם שהיה מודאג מהמצב בארץ-הקודש:

בדהת"פ"המ"ז [= בדיקת התפילין והמזוזות] תמסור לו בשמי אשר לטובת המצב באה"ק [= בארץ-הקודש] יקבל ע"ע בל"נ [=על-עצמו בלי נדר] במשך י"ב חדש הבע"ל [= הבא עלינו לטובה] לאמור בכל יום בוקר מזמור האחד וק"נ בתהילים ולאח"ז [= ולאחרי זה] בכל יום - לחיות חיים רגילים לגמרי (שעי"ז) [= שעל-ידי- זה] מראה שאין מקום לדאגה כלל[)], כי השם שומר כל בני" [= בני-ישראל]. אזכיר עה"צ [= על הציון]

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ט באלול ה'תשפ"א - כ"ו באלול ה'תשפ"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ט באלול	הלכות אישות פרק יז-יט.	הל' מעשר שני ונטע רבעי פרק י.	מל"ת רסב.
ש"ק	כ' באלול	פרק כ-כב.	פרק יא.	מ"ע ריב.
א'	כ"א באלול	פרק כג-כה.	הל' בכורים.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע ריב.
ב'	כ"ב באלול	הלכות גירושין.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ב.	מ"ע רכב.
ג'	כ"ג באלול	פרק ד-ו.	פרק ג.	מ"ע רכב.
ד'	כ"ד באלול	פרק ז-ט.	פרק ד.	מל"ת שנו.
ה'	כ"ה באלול	פרק י-יב.	פרק ה.	מל"ת שנו.
ו'	כ"ו באלול	פרק יג. הלכות יבום וחליצה.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ו.	מל"ת שנו. מ"ע רטז.

הקשר בין "סליחות" ל"שבת"

כיצד ייתכן לקרוא ליום השבת בשם "שבת סליחות", הלא ביום השבת אסור לומר ווידי וסליחות!? • השבת מרוממת את כל ישראל ומביאה אותם למנוחה מכל העניינים הבלתי רצויים • הכוח לתיקון הפגמים בימי הסליחות ניתן מההתרוממות וההתעלות של יום השבת • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א

השבת נקרא על שם עניין שאינו ביום השבת עצמו, אלא לאחר השבת, נמצא שעניינו של יום השבת נעשה טפל לגבי עניין שיהיה לאחר זה בימות החול.

ואין זה דומה לשבת מברכים החודש, כי, אף שראש-חודש הוא לאחר השבת, בימות החול (או ביום השבת שלאחריו), ולא ביום השבת עצמו, הרי ברכת החודש הוא עניין בפני עצמו שנעשה ביום השבת עצמו. וכידוע⁴ שכללות עניין ברכת החודש קשור עם קידוש החודש על-פי הראיה על-ידי בית-דין, שלאחר שנתבטל, תיקנו לברך את החודש ביום השבת שלפניו, "יום הכניסה" (שכולם באים לבית-הכנסת), בתור זיכרון לקידוש החודש. ונמצא, שברכת החודש, שהיא כעין קידוש החודש, היא עניין בפני עצמו שנפעל ביום השבת עצמו, ולא בתור הכנה לימות החול; מה- שאין-כן "שבת סליחות", שנקרא כן רק בגלל אמירת הסליחות במוצאי שבת, ולכאורה אין שייך ליום השבת עצמו.

ועל כורחך צריך לומר, שאף שאמירת הסליחות היא לאחר השבת, הרי זה קשור עם יום השבת עצמו, כדלקמן.

יש שבתות הנקראים בשמות מיוחדים שמבדילים אותם משאר השבתות. וכן בנוגע ליום שבת קודש זה, שנקרא בשם "שבת סליחות" (כמובא גם בשיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר הידועה¹ אודות סדר ההנהגה בליובאוויטש בחודש אלול, וימי ההכנה לראש-השנה, שהיה באופן מיוחד ונעלה כו', ושם נזכר גם אודות סדר ההנהגה ב"שבת סליחות").

ובעניין זה יש חידוש - שיש בו גם שקלא-וטריא בנוגע להלכה - לגבי שאר השבתות שנקראות בשם מיוחד:

בדרך כלל נקראים ימי השבת על שם פרשיות התורה, כמו שבת בראשית, נח וכו'. ויש גם שבתות שנקראים על שם ההפטרה, כמו "שבת שובה", שלכמה דעות² נקראת על שם התחלת ההפטרה: "שובה ישראל"³, וכן "שבת חזון" וכו'. והנקודה המשותפת בכל שמות אלו - שהם עניינים השייכים ליום השבת עצמו.

ואילו בנוגע ל"שבת סליחות" יש חידוש בדבר - שיום השבת נקרא על שם התחלת אמירת הסליחות (לא רק ביום שבת-קודש עצמו, אלא) במוצאי השבת. ולכאורה יש בזה שאלה על-פי הלכה - כי, כאשר יום

4. ראה ליקוטי-שיחות חלק ט עמ' 187 ואילך. וראה גם תורת-מנחם חלק מו עמ' 259. וש"נ.

1. ליקוטי-דיבורים חלק א קטז, ב ואילך.
2. ראה ליקוטי-שיחות חלק יד עמ' 144. וש"נ.
3. הושע יד, ב.

ובהקדם הטעם לאמירת הסליחות לכל הפחות במשך ארבע ימים,

- שלכן יש שינויים בנוגע לשבת סליחות, שכאשר ראש-השנה חל ביום חמישי בשבוע (או ביום השבת⁵), אזי שבת סליחות הוא השבת שלפני ראש-השנה, כיוון שיש ארבע ימים לאמירת הסליחות; אבל כאשר ראש-השנה חל בהתחלת השבוע (ביום שני או שלישי), שאז אין ארבע ימים בין שבת לראש-השנה, אזי סליחות היא השבת שלפני זה⁶ -

כדאיאת באחרונים⁷, שזהו בדוגמת ארבע ימי ביקור לפני הקרבת הקורבן.

ואף שעניין הקורבנות ישנו בכל ימות השנה - הרי "בכל⁸ הקורבנות נאמר⁹ והקרבנתם, ובראש-השנה נאמר⁹ ועשיתם, שיעשה אדם עצמו קורבן בראש-השנה [ועל דרך פירוש רבינו הזקן¹⁰ במה שכתוב¹¹ "אדם כי יקריב מכם קורבן", דלכאורה "הוה ליה למימר מלת מכם קודם כי יקריב, היינו, אדם מכם כי יקריב" - שהקורבן הוא מכם, היינו, שהאדם צריך להקריב את עצמו], ולהכי צריך ארבע ימים לביקור מפני המומין", במשך ארבע ימי הסליחות.

אך על-פי זה צריך להבין: כיוון שעניינם של ימי הסליחות הוא ביקור מפני המומין כדי שיוכל אדם לעשות עצמו קורבן בראש-השנה - כיצד יכול להיות הביקור על-ידי האדם עצמו, בה בשעה שהקורבן הוא (לא דבר הזולת, כמו הקורבנות של כל השנה, אלא) האדם עצמו, היפך פסק המשנה¹² "כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו", והיפך הכלל¹³ "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים"?

והביאור בזה - שעניין זה נעשה על-ידי "שבת סליחות":

ביום השבת - אין אומרים סליחות ויודי כו'¹⁴, כי, עניינו של יום השבת הוא תענוג, כמו שכתוב¹⁵ "וקראת לשבת עונג", ואילו אמירת סליחות ויודי הוא עניין של צער, כיוון שנזכר על ענייני חטאים כו'. אך עדיין צריך להבין:

כאשר יש עניין שתחילתו קשור עם צער, אבל סופו מביא לידי תענוג, הרי זה מותר בשבת. וכפי שמצינו ש"מותר להתענות תענית חלום בשבת... כיוון שנפשו עגומה עליו בשביל חלומה אם לא יתענה, ואם יתענה בטוח הוא שיקרע גזר דינו, אם כן הרי התענית הזה תענוג הוא לו"¹⁶.

ולכאורה, כן הוא גם בנידון דידן, שכיוון שאין לך תענוג גדול יותר מאשר סליחה מחילה וכפרה על החוטאים, היו צריכים להתיר אמירת סליחות ויודי ביום השבת?

והביאור בזה - שהסיבה לכך שאין אומרים ויודי בשבת היא לפי שיום השבת עצמו הוא עניין התשובה, "שבת אותיות תשב"¹⁷, שפועל בעצמו את עניין הסליחה ומחילה כו'.

ועד שמצד עניין השבת נעשה גם עניין התשובה באופן נעלה יותר - כפי שמצינו במאמר של רבינו הזקן (שנדפס בהקדמה לסליחות)¹⁸ פירוש נפלא ("א מורא'דיקער") בעניין "לך הוי' הצדקה ולנו בושות הפנים"¹⁹, ש"בושת הפנים" ("בִּשְׁתִּי אותיות שבת"²⁰) אינו מצד חטאים ועוונות חס ושלום,

- שהרי אצל בני ישראל לא שייך עניין של חטא, כי, להיותם "נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"²¹, הנה כשם

14. ראה רמב"ם הלכות תפילה סוף פרק ה. וראה גם שער הכולל פרק לו ס"ב וס"ו. וש"נ.
15. ישעיה נח, יג.
16. שולחן-ערוך אדמו"ר הזקן אורח-חיים סימן רפח סעיף ג. וש"נ.
17. תורת נתן - למח"ר נתן שפירא (הירושלמי) - בסופו (כב, ד). יפה תואר לבראשית-רבה סוף פרשה כב. וראה נתיב אגרת-התשובה סוף פרק י.
18. מאמרי אדמו"ר הזקן - אתהלך ליאזנא סוף עמ' ר ואילך.
19. דניאל ט, ז.
20. מאמרי אדמו"ר הזקן שם סוף עמ' רב.
21. ישעיה ס, כא.

5. אבל לא ביום שישי, כהכלל "לא אד"ו ראש" (רמב"ם הלכות קידוש-החודש ריש פרק ז. טור ושולחן-ערוך אורח-חיים סימן תכח).
6. שולחן-ערוך אורח-חיים סימן תקפא סעיף א בהגהה.
7. עטרת זקנים לשולחן-ערוך שם.
8. אמור כג, ח ואילך. פינחס כח, יט ואילך.
9. פינחס כט, ב.
10. ליקוטי-תורה ויקרא ב, ב ואילך.
11. ויקרא א, ב.
12. נגעים פרק ב משנה ה.
13. ברכות ה, ב. וש"נ.

שניתנה מ"אלוקים אמת"³⁵, והרי שם אלוקים מורה על עניין הדין והצמצום³⁶, והיינו, שגם שם פועלים שלאמיתתו של דבר אין עניין של דין, כי אם עניין של סליחה מחילה וכפרה.

ועל-פי-זה יש לבאר גם העניין ד"שבת סליחות" - שעניין ה"סליחות" (שהוא עניין הביקור ממומין במשך ארבעה ימים) הוא דווקא מצד המעלה של יום השבת: לולי מעלת יום השבת - לא היה יכול להיות עניין הביקור (לא רק מצד נפש הבהמית, אלא) אפילו מצד הנפש האלוקית, בגלל ש"אין חבוש מתיר עצמו", דקאי גם על הנפש האלוקית שהיא במעמד ומצב ד"חבוש", כיוון ש"רשע מכתיר את הצדיק"³⁷ (כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר ד"ה ברוך הגומל לחייבים טובות של חג הגאולה³⁸ בעניין "חבוש בבית האסורים"); ורק מצד מעלת יום השבת - יכולה להיות לאחריו זה אמירת הסליחות, שהוא עניין הביקור כו'.

וזהו גם הטעם שהתחלת אמירת הסליחות היא במוצאי שבת דווקא (דלכאורה, מצד עניין הביקור ארבעה ימים יכולים להתחיל באמירת הסליחות ארבעה ימים לפני ראש-השנה, ולא דווקא במוצאי שבת³⁹), ובוזה גופא מדגישים את עניין המנוחה דשבת, כלשון הפיוט: "במוצאי מנוחה קדמנוך תחילה" - כי, דווקא מצד מעלת השבת, שיש בו עניין המנוחה, וכמאמר רז"ל⁴⁰ "נהר סמבטיון יוכיח", ש"ביום השבת שוקט ונח", מנוחה מן הגיהנם⁴¹, ומכל העניינים הבלתי-רצויים, נמשכת נתינת-הכח לאמירת הסליחות. ועל-ידי-זה נעשה שלימות עניין הכפרה כו', וכמבואר בתניא⁴² שלא זו בלבד ש"נמחל לו לגמרי... ואין מזכירין לו דבר וחצי דבר ביום הדין כו'", אלא עוד זאת, שנעשה "מרוצה וחביב לפניו יתברך כו'", וכדברי הרמב"ם⁴³ שנעשה "אהוב ונחמד קרוב וידיד",

שאצל הקדוש-ברוך-הוא נאמר²² "לא יגורך רע", כן הוא גם אצל בני ישראל, "חלק אלוהה ממעל ממש"²³, "בני בכורי ישראל"²⁴, "בנים אתם לה' אלוקים"²⁵, ו"עמך כולם צדיקים"²¹, ו"מלאים מצוות כרימון"²⁶ (ועל-אחת-כמה-וכמה אלו שלמעלה מדרגא זו). וכל עניין היצר-הרע כו', כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי²⁷ שזהו כמשל ה"קניגיא", השחוק שעושים לפני שרים ומלכים כו', הנה בני ישראל הם למעלה מכל זה - אלא אדרבה - מצד הקירוב ש"כל הקרוב יותר... יתבייש יותר מעצמותו כו'", ומתבטל לגמרי.

T

וכללות העניין בזה - שביום השבת נמצא יהודי במעמד ומצב נעלה יותר, כפי שהוא מצד נשמתו, ש"גם בשעת החטא הייתה באמנה אתו יתברך"²⁸. וכדאיתא בירושלמי²⁹ שאפילו עם-הארץ אינו משקר בשבת, והיינו, שאף-על-פי שלפני ולאחרי השבת יכול לשקר, ועד שהתורה אינה סומכת עליו בגלל שמשקר, הנה בבוא יום השבת קובעת התורה שאינו משקר³⁰, וזאת - לא בגלל שידוע אודות דברי הירושלמי... אלא אדרבה: בירושלמי מסופר שהמציאות היא שעם הארץ אינו משקר בשבת מצד טבעו!

וזהו גם הטעם שאין דנין בשבת³¹, לפי שביום השבת אין עניין של דינין כו', כפי שמבאר הצמח-צדק בספר המצוות שלו³² בעניין "לא תבערו אש"³³, וכמאמר³⁴ "וכל דינין מתעברין מינה", שזהו מאמר ב"תורת אמת"

22. תהלים ה, ה.

23. תניא ריש פרק ב.

24. שמות ד, כב.

25. פרשת ראה יד, א.

26. חגיגה בסופה. וש"נ.

27. תורת-חיים תולדות ד"ה ויתן לך פרק י ואילך. שער התשובה חלק א, כ, ד ואילך. ועוד.

28. תניא סוף פרק כד.

29. דמאי ריש פרק ד.

30. אלא שאף-על-פי-כן יש אצל כל יהודי עניין הבחירה, שהיא למעלה מכל העניינים, ומצד הבחירה יש ביכולתו לשקר אף שמצד טבעו אינו משקר. ועל דרך שאומרים "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע", היינו, שמגרים את היצר הרע לעשות דברים כאלו שמצד עצמו לא היה רוצה לעשותם (ראה גם תורת-מנחם חלק לו עמ' 195. וש"נ).

31. ביצה לו, ב.

32. דרך מצוותיך פח, ב ואילך.

33. ויקהל לה, ג.

34. זוהר חלק ב קלה, ריש ע"ב.

35. ירמיה י, י.

36. ראה זוהר חלק ג סה, א. ועוד. תניא שער הייחוד והאמונה ריש פרק ו.

ובכ"מ.

37. חבקוק א, ד.

38. ספר-המאמרים תרפ"ז עמ' רטו.

39. ראה לבוש שם סעיף א.

40. סנהדרין סה, ב ובפירוש רש"י.

41. ראה זוהר חלק ב רג, ב. ובנסמן בניצוצי זוהר שם אות ו. וראה גם סנהדרין שם ובפירוש רש"י.

42. אגרות-התשובה פרק ב.

43. הלכות תשובה פרק ז הלכה ו.

ש"בנוי ומשוכלל הוא ייגלה ויבוא משמיים"⁴⁸, "ושם נעשה לפניך את קורבנות חובותינו... כמצוות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך"⁴⁹, בביאת משיח צדקנו, שיגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, בעגלא דידן.

(משיחת ש"פ תבוא, כ"א אלול, ה'תשכ"ח. תורת-מנחם חלק נג עמ' 439 ואילך. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

ומוסיף⁴⁴ לבאר מעלת בעל-התשובה ש"צועק ונענה מיד, שנאמר⁴⁵ והיה טרם יקראו ואני אענה, ועושה מצוות ומקבלין אותן בנחת ושמחה, שנאמר⁴⁶ כי כבר רצה האלוקים את מעשיך, ולא עוד אלא שמתאווים להם, שנאמר⁴⁷ וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות" - בבית-המקדש השלישי

44. שם הלכה ז.

45. ישעיה סה, כד.

46. קהלת ט, ז.

47. מלאכי ג, ד.

48. פירוש רש"י ותוספות סוכה מא, סוף ע"א. ועוד.

49. נוסח תפילת מוסף של יום טוב. וראה תורת-חיים ריש פרשת ויחי. ובכ"מ.

סיכום

האסורים", הנה בכדי שהאדם יוכל לתקן את חטאיו ופגמיו עליו להתעלות ולהתרומם ממעמד ומצב של חטא ופגם.

התרוממות זו נעשית ביום השבת. אפילו "עם הארץ אינו משקר בשבת" משום שהשבת מרוממת את היהודי מעניין של חטא. בשבת אין אומרים ווידוי וסליחות משום ש"שבת אותיות תשב", ההתרוממות של שבת פועלת את עניין התשובה מאליו.

מתוך ההתרוממות וההתעלות של יום השבת ניתן לגשת לאמירת "סליחות" ולביקור ותיקון העניינים הבלתי רצויים.

מעתה מובן מדוע נקרא יום שבת זה בשם "שבת סליחות" - עבודת ה"סליחות", ביקור המומים ותיקונם, נובעת מההתרוממות של יום השבת.

שבת זו נקראת "שבת סליחות".

צריך להבין: כיצד ייתכן שהשבת תיקרא "שבת סליחות", הרי ביום השבת אין אומרים ווידוי וסליחות, וכיצד ייתכן שיום השבת ייקרא על שם הדבר הנעשה רק בצאתו, בזמן ועת של חול?!

הביאור:

עבודת אמירת הסליחות מתאפשרת בזכות מעלת יום השבת:

עבודת ה"סליחות" היא - תיקון החטאים והפגמים לפני ראש-השנה, כמבואר בפוסקים שמשך זמן אמירת הסליחות לפני ראש-השנה הינו, לכל הפחות, ארבעה ימים כדוגמת ארבעת ימי ביקור הקורבן מפני מומים.

כיוון ש"אין חבוש מתיר עצמו מבית

ניצוצי רבי

מאת הרב מרדכי מנשה לאופר

ידא אריכתא של הרבי בקריית אתא

התוועדויות ושיעורי תורה, שארגן הרה"ח שלמה קופצ'יק, זכו להתייחסות מפורטת מהרבי • הזרעים שנטע "בקהילת קודש כפר אתא" הצמיחו פירות ופירי פירות עד שנהייתה ל"עיר ואם בישראל" ובה קהילת חב"ד מפוארת • סיפורה של שליחות עוד טרם ימי "כינוסי השלוחים" • רשימה ראשונה

הק' של הרבי: מבצע כשרות, מבצע תפילין, מסירות עשרות שיעורים בנגלה ובחסידות בבתי כנסת ברחבי העיר, קיום 'מסיבות שבת', ועוד היד נטויה.

בתגובה למכתב ברכה ששיגרו (ביזומת הרא"ש בוקיעט) אישי ציבור בקריית אתא לרבי לקראת יום הולדתו בי"א בניסן ה'תשמ"ה, נענו כך:

ולהצלחה בכל עניניהם ובמיוחד - שתהא עירם עיר ואם בישראל

זכתה העיר ומשנת תש"ע החל לכהן בה פאר כרב העיר האשכנזי הרה"ג הרה"ח הרב חיים שלמה דיסקין שליט"א, חתנו של הרה"ח ר' שלמה קופצ'יק ע"ה, המשמש גם כשליח הראשי של הרבי ורב קהילת חב"ד בעיר החל משנת תשמ"ג, ומקדיש את חייו להפצת המעיינות והחזקת היהדות בקריית אתא בשליחות הרבי.

"למה ימנע הטוב מלהודיע" - חשיבות שיגור דוחות לרבי

במהלך כל השנים תבע הרבי לקבל דיווחים. באחת הפעמים בשנת תשי"ט כתב הרבי: **לאחרי הפסק ארוך ביותר, נתקבל מכתבו מכ"ג ניסן, ראשי פרקים מפעולותיו.**

ומובן שהפלא והתמי' גדולה ביותר על ההפסק הכי ארוך, ובפרט שהלא מן הצד קבלתי כמה ידיעות מפעולותיו במשך חדשים שעברו, שהיו בהצלחה והשאיירו רושם טוב, ולפעמים גם רושם חזק וכו' וכו'. ולמה ימנע הטוב מלהודיע. ובפרט שזהו טוב לשמים טוב לבריות וטוב עושה פירות, וכדרשת רבותינו זכרונם לברכה בקדושין מ' ע"א. מהנ"ל מובן גם-כן,

את רשימתנו נפתח באיחולו של הרבי לאישי ציבור בקריית אתא מערב חג הפסח תשמ"ה:

בכבוד ובברכת החג ולהצלחה בכל עניניהם - ובמיוחד שתהא עירם עיר ואם בישראל...

תש"ז. הרה"ח ר' שלמה קופצ'יק שעלה לאה"ק מקישינוב שבבסרביא בשנת ת"ש ובשלב מאוחר יותר למד ב'אחי תמימים' שבתל-אביב שם דבק במשפיע הר' חיים-שאוול ברוק ע"ה, נישא למרת אסתר בת הר"ר ראובן גשייד ע"ה ממייסדי ומקימי כפר אתא שם הוא מקים את ביתו. משנת תשי"ב הוא זוכה לקבל מכתבי הדרכה ועידוד מהרבי נשיא-דורנו בנושאי הכלל והפרט והוא עוסק בהפצת היהדות והמעיינות בשקט ובעקביות.

בשנת תשמ"א הוקם ע"י הרה"ח ר' מרדכי אברמוביץ ע"ה ועמו יבדלו לחיים טובים וארוכים הרה"ח ר' צבי שי' אורבן והרה"ח ר' גור ארי' שי' איגל בית חב"ד בעיר.

בשנת תשמ"א הגיע הרה"ח ר' אברהם שמואל בוקיעט ע"ה, משלוחי הרבי לארץ הקודש, לשמש כשליח הרבי בעיר, ונטל את ניהול בית חב"ד. מלבד הפעילות הענפה, הוא מסר שיעורים ברחבי העיר, ערך התוועדויות ברוב-עם, ארגן הדפסות-תניא, סיומי רמב"ם ועוד.

בלתי נשכחים היו השיעורים בחסידות אשר מסר מידי שבוע המשפיע הרה"ח ר' ראובן דונין ע"ה בעיר, ששימש גם כמשפיע קהילת חב"ד, וכמובן גם ההתוועדויות שהיו עמו.

תקצר היריעה מלהזכיר את עשרות-עשרות מאנ"ש בעיר קריית אתא שפעלו (ופועלים) ללא לאות בעניינינו

שלמה:

במענה על מכתבו ממוצש"ק והפ"נ. נהניתי לקרות בו מפעולותיו בהפצת תורת חב"ד, ומה שכתב שאינו מוצא בעצמו אומץ לפעול גם בעוד חוגים דפאג"י וכו' - יעיון בלקוטי תורה ריש פ' ויקרא, אשר בעניני תורה ומצות אדם התחתון הוא שלוחו של אדם העליון, עיין שם. ובמילא אין מובן איך שיחסר האומץ בכגון דא. ובהתאם לזה הרי כיון שנתמנה למרצה - ימשיך בזה, ואדרבה ישתדל לדבר לא רק לפני הדתיים אלא גם לאלו שאינם יודעים לעת עתה שדתיים הם. וכנ"ל יש לו כחות ואומץ לפעול גם עליהם באופן המתאים. לפלא שאינו מזכיר ע"ד פעולות זוגתו תחי' בהחזקת היהדות ובהפצתה, ובטח ימלאו במכתבם הבא...

שלוחו של אדם העליון יש כוחות ואומץ מספקים

"עניונו של במקומה"

שוב במכתב מיום כ"ט סיון תשט"ז (לו ולרעייתו): במענה על מכתבם מכ"ד סיון, נעם לי לקרות בו שהשתתף בפועל בחלוקת מצה שמורה, אף שלפלא סיומו בסעיף זה - שכמעט שלא נודע שזה בא ביזמתו, כי זהו עניונו שלא במקומה. ובדאי שלו ה' נודע שפעולה זו שייכת אליו והוא הגורם - ה' זה מביא שישמעו לדבריו ולתעמולתו על דבר לימוד תורת החסידות והליכה בהדרכותיו ומנהגיו וכו', ואף שאין צועקין על העבר כותב הנני בזה, כיון שבדאי מזמן לזמן מזדמנים ענינים כגון דא. ודעתי בהנהגה - הוא כנ"ל, וכידוע מאמר הרה"צ הרה"ג הרה"ח ר' הלל ז"ל מפאריטש, שכל מה שעושה הוא כדי שיוקלט אצלו בשוב ענין חסידות, ועל דרך זה בדורנו עקבתא דמשיחא שביאתו תלויה בהפצת המעניות - הרי זה צו השעה לנצל כל הזדמנות וכל ענין מביא - לתועלת ההפצה האמורה. ובפרט - הנמצא במקום שאין שם איש עוסק בזה.

"ולמה ימנע הטוב מלהודיע"

שמה שכותב שבמצב הרוח אין שינוי לטובה מפני כו', בודאי שאין זה מתאים להמצאות. וכבר ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאיסור לשון הרע הוא לא רק בהנוגע לזולתו אלא גם בהנוגע לעצמו. וידוע פתגם הוראה מכ"ק (אביו) אדמו"ר: כמו שצריך לדעת חסרונות עצמו, כן צריך לדעת גם-כן מעלות עצמו. ועוד להעיר - שבהנוגע לפעולה עם הזולת, לפעמים הכרת מעלות עצמו נוגעת יותר מאשר הכרת חסרונות עצמו, וק"ל.

"נעם לי לקבל ראשי-פרקים מהפעולות"

ושוב באיגרת כללית-פרטית מב' מר-חשון תשכ"א פותח הרבי:

נעם לי לקבל מכתבו מג' דחול המועד סוכות ראשי פרקים מהפעולות בשבועות שעברו, ועוד וגם-זה עיקר, אשר נוכחתי ממכתבו ומבין השיטתם מהוספה בבטחונו בה' יתברך, המשגיח על כל אחד ואחד בהשגחה פרטית, שאין זה רק ענין הכתוב בספרים שצריך להאמין בו ולקבל באופן מקיף, אלא שהכוונה כפשוטה כהודעת מורנו הבעל שם טוב, בחייו של כל-אחד ואחד ועל-אחת-כמה-וכמה בהנוגע לתורה ומצות.

ויהי רצון שיבשר טוב באופן שמוסיף והולך מוסיף ואור, ומתאים להזכרה הנהוגה בליובאוויטש...

"יש לו כחות ואומץ לפעול"

במכתב מכ"ח אלול תשי"ב כותב הרבי להרה"ח ר'

בקשר למבצע מצה אותו הזכרנו קודם - בכ"ד ניסן תשי"ז כותב לו הרבי

תקותי שגם ימי הפסח ניצל והיומי דפגרא בכיוון הנ"ל, והשית"ת יצליחו ואת זוגתו תחי' להרבות בפעולות מסוג הנ"ל, ואשר על-ידי-זה יתוסף בברכות השית"ת בעניניהם הפרטיים...

התייחסות ראשונה של הרבי להתועדות מצויה במכתב מז' מנחם-אב תשי"ב בו כותב הרבי:

במענה על מכתבו מערב-שבת-קודש מטות-מסעי, בו כותב על-דבר ההתועדות ד"ב תמוז וכן על-דבר מה שהסביר לתלמידי הכתה שלו ב"ג תמוז מעין פרשת חג הגאולה והסגולה, ויהי-רצון מהשם יתברך שיצליח במלאכתו להחדיר בתלמידיו רוח של יראת ה' במחשבה דבור ומעשה שלהם בחייהם היום יומי, ועל ידם יוחדר זה בהוריהם ובבתיהם - וזכות הרבים תלוי בו

התייחסויות רבות אנו מוצאים להתועדות ראש השנה לחסידות י"ט כסלו, נפתח בשתיים כלליות:

תשכ"ט

ב"ה, ערב ש"ק פ' בא אל פרעה, ה'תשכ"ט
אל המשתתפים בהתועדות חג הגאולה י"ט כסלו בבכהנ"ס המרכזי בקרית אתא, אשר בארצנו הקדושה תבנה ותכונן במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו
ה' עליהם יחי
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב פ"נ שיקרא בעת רצון על הציון הק'.

תשל"ב

ב"ה, יום ג' בשבת,
ב' דחנוכה,
ה'תשל"ב.

כבוד המשתתפים בהתועדות חג הגאולה י"ט כסלו בקרית אתא אשר באה"ק תובב"א
ה' עליהם יחי
שלום וברכה!
מאשר הנני קבלת המכתב פ"נ מיום הגאולה י"ט כסלו.

תודתנו נתונה להרה"ג ר' חיים שלמה דיסקין שליט"א ולת' ישראל ויינטרויב על עזרתם בהכנת הרשימה.

החומר נלקח מתוך הספר המפואר 'פלפולא דאורייתא', קרית אתא תשפ"א.

"גודל נחת רוח הנגרם לבורא עולם ויוצרו - אין די באר"

"דוקא על-דרך עסק"

במכתב הקודם נזכר "כיון שנתמנה למרצה" - היה זה במסגרת שירות המילואים שלו בצה"ל, היה עליו למסור שיעור קבוע לפני חיילים, גם במכתב זה ישנה התייחסות ישירה של הרבי לכך:

במה שכתב אודות השיעור לפני החיילים הדתיים שזהו תלוי ברצון המשתתפים וכו' ותוצאות כל הטעמים - מספר מועט, - כבר ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר בדיוק מאמר רבותינו זכרונם לברכה עוסק בתורה שצריך להיות דוקא על-דרך עסק, שאין הבעל עסק יושב בחדרו חדר לפניו מחדר ומחכה עד שיבוא מי שהוא לשאלו אם יש לו סחורה המתאמת בשבילו, אלא אדרבה הוא הרץ ומחפש אחרי קונים ודוקא במקום שרבים מצוים ועוברים בו. ובודאי לדכוותי - אין להאריך בהמשל ולא בהנמשל. ורק להדגיש הנקודה, אשר השגחה העליונה נתנה לו האפשרות להדליק כמה נרות, וכמו-שכתוב נר ה' נשמת אדם, ולהאיר לא רק חלקו אלא גם חלקם בעולם באור תורה ומאור שבה זוהי פנימיות התורה, והלואי שינצל את האפשרויות הזו ביותר וביותר. וגודל הסיפוק נפשי שעל-ידי-זה בעתיד, גודל השכר, והעיקר גודל נחת רוח הנגרם לבורא העולם ויוצרו, אין די באר. ועל-פי דרשת רבותינו זכרונם לברכה על הכתוב להוציא יקר מזולל מובן שהחיילים אשר, לעת-עתה, אינם דתיים - בכלל כל האמור, ואדרבה.

ממעייני החסידות

פרשת תבוא

"לשכן שמו שם" - כדי לפרסם אלוקות במקום שבא לשם.

(היום-יום יח אלול)

השקיפה ממעון קדשך . . וברך את עמך את ישראל (כו,טו)

כמה גדול כוחן של עושי מצווה, שכל השקפה שבתורה ארוכה, וזה בלשון ברכה. אמר רבי יוסי בר חנינא: ולא עוד, אלא שכתוב בו היום הזה (ירושלמי מעשר שני פ"ה)

רבי יוסי בר חנינא מוסיף על דברי התנא קמא, שאין הדבר כן במצוות ביכורים בלבד, אלא כן הוא בכל זמן ובכל מקום: קיום המצוות הופך את הקללה לברכה.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 155)

וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך (כח,י)

רבי אליעזר הגדול אומר: אלו תפילין שבראש (מנחות לה) "אליעזר הגדול" בגימטריה שס"ו (366), כמניין "שם הוי"ו".

(ליקוטי לוי יצחק לזוהר חלק א, עמ' סח)

פרשת התוכחה

אדמו"ר הזקן היה בעל-קורא. פעם אחת לא היה הרבי בביתו בשבת פרשת תבוא, ושמע בנו, אדמו"ר האמצעי (שהיה אז לפני הבר-מצווה), את קריאת התורה מפי אחר. שמיעת הקללות שבפרשת התוכחה גרמה לנער עגמת-נפש וכאב-לב עד שהיה ספק אם יוכל לצום ביום-הכיפורים.

שאלו את בנו של הרבי - הרי בכל שנה קוראים פרשה זו, ומה נשתנה השנה? ענה הנער: כשאבא קורא, לא שומעים קללות.

(היום-יום יז באלול)

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך (כו,א)

כל מקום שנאמר והיה אינו אלא שמחה (ב"ר פמ"ב) ביאת הארץ רומזת לירידת הנשמה לעולם הזה, שהיא ירידה גדולה, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. ובכל-זאת נאמר עליה לשון שמחה, שכן זה רצון הקב"ה, "אשר ה' אלוקיך נותן לך", ואם-כן ברור שירידה זו צורך עלייה היא.

(ליקוטי-שיחות כרך ט, עמ' 357)

ולקחת מראשית כל פרי האדמה (כו,ב)

אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שביכרה . . אומר הרי זה ביכורים (רש"י)

"אדם יורד לתוך שדהו" - הקב"ה נכנס לכרם עם-ישראל, "ורואה תאנה שביכרה" - ילד או ילדה שנכנס לגיל מצוות (או אדם מבוגר שזה עתה התקרב לתורה), "אומר הרי זה ביכורים" - הוא מצווה ורוצה שיחנכו ילד זה לתורה ומצוות, שיביאוהו "לבית המקדש".

ומי שעוסק בכך - "בת קול מברכתו . . תשנה לשנה הבאה" (רש"י פסוק טז): הוא יזכה לקרב עוד ועוד יהודים ולהביאם "לבית המקדש".

(ליקוטי-שיחות כרך ט עמ' 159)

והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכן שמו שם (כו, ב)

בשבת פרשת תבוא, ח"י אלול תרנ"ב, זכה הרבי הרש"ב ל"עליית נשמה", שבה עלה להיכל הבעל-שם-טוב. באותה שבת אמר הבעל-שם-טוב תורה על הפסוק "והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך לשכן שמו שם":

"והלכת אל המקום" - כאשר יהודי הולך ממקום למקום, אין זה מיוזמתו, אלא "אשר יבחר ה' אלקיך" - מובילים אותו מלמעלה,

הרבי מוהריי"צ קובע דירתו בבנין "770"

הרבי מוהריי"צ קובע דירתו בבנין "770" איסטערן פארקוויי, ברוקלין ניו יורק. תחילה נכנס לבית הכנסת שבקומה הראשונה, ואמר: "יהי רצון שהתפללות יהיו בפנימיות, ושהם יהיו במתיקות של עבודה - פנימית - אמינית". אחר כך נכנס לחדר האוכל, ישב במקומו ואמר שיחה, בה הסביר מדוע אין מברכים את חודש תשרי.

(סה"ש קיץ ת"ש ע' 175)

חנוכת בנין "770"

"חנוכת הבית" של 770 על ידי הרבי מוהריי"צ. הרבי מוהריי"צ פתח את האירוע באמירת מאמר ד"ה "על שלושה דברים העולם עומד", ואחרי המאמר המשיך בהתוועדות במהלכה אמר כמה שיחות קודש.

(סה"מ ת"ש ע' 160. סה"ש קיץ ת"ש ע' 176)

ת"ש

תש"נ

ת"ש

כ"א
אלול

י"ט
אלול

תרצ"ט

יובל שנים לחנוכת "770"

לרגל היום בו מלאו יובל שנים לחנוכת "770" הגיה הרבי מאמר חסידות דיבור המתחיל "על שלושה דברים העולם עומד", שנאמר בשבת פרשת קדושים מברכים החודש אייר תשי"ד, מאמר זה הוא ביאור על מאמר דיבור המתחיל זה, שאמר הרבי מוהריי"צ בעת חנוכת הבית בשנת ת"ש.

(נדפס בתורת-מנחם - ספר המאמרים (מלוקט) ח"ג עמ' קעט)

הרבי מוהריי"צ עזב את אטוואצק

הרבי מוהריי"צ עזב את אטוואצק, שאליה הגיע ארבע שנים קודם לכן, בעקבות פרוץ מלחמת עולם השניה. הרבי מוהריי"צ בכה מאד בעת שעזב את אטוואצק. בגלל המלחמה לא עלה בידו להגיע לריגה ולכן נשאר בוורשה עד יום ב' טבת ת"ש (שלושה חדשים), ואז בדרך נס הצליח לצאת לריגה.

(ימי חב"ד ע' 260)

יום הברית של רבנו הזקן

יום הכנסת הרבי הזקן בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. הבעל שם טוב צוה לערוך סעודה ואמר תורה על הפסוק: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". ביום השבת פרשת נצבים – השבת שלאחר הברית מילה – אמר הבעש"ט תורה על הפסוק "שוש אשיש בהוי" והי' בשמחה גדולה, ואיש לא ידע טעם הדבר. (סה"ש תש"ג ע' 163)

אחרוני הספרים מגיעים ל"770"

ביום שלישי שהוכפל בו כי טוב, ג' דסליחות - גמר ה"דין נצח" בקשר לספרי וכתבי רבותינו נשיאינו שבספריית ליובאוויטש. ביום הגיעו הספרים האחרונים והוחזרו להיכלו הק' של הרבי מוהרי"צ נ"ע. ובקשר לזה הורה הרבי שיפתחו את היכלו הק' על מנת שיוכלו להתפלל שם בימי ראש השנה. (הקדמת היום יום בשלשלת היחס)

מבצע 'נרות שבת קודש'

הרבי הכריז על "מבצע נרות שבת קודש". הרבי עורר על כך שכל בת ישראל תדליק נרות שבת קודש. אפילו ילדות קטנות שהגיעו לגיל חינוך ידליקו בברכה. הרבי קישר זאת לכך שאנו מתקרבים לגאולה עליה נאמר "והי' הוי' לך לאור עולם", לכן יש להוסיף בפעולות של אור. (שיחות-קודש תשל"ד ח"ב ע' 441)

קה"ת

תש"נ

תשל"ד

כ"ה
אלול

כ"ד
אלול

כ"ג
אלול

תרצ"ג

יום פטירתו של הרה"ג הרה"ח ר' מאיר שלמה ינובסקי

יום פטירתו של הרה"ג הרה"ח ר' מאיר שלמה ינובסקי, אב"ד ניקולייב, אביה של הרבנית חנה, זקנו של הרבי. הרה"ג ר' מאיר שלמה היה בנו של הרב ישראל ליב ינובסקי, ששימש כראש ישיבה במושב רומנובקה, והרבנית ביילא רבקה, בתו של הגאון החסיד הרב אברהם דוד לאוואט, רבה של ניקולייב. הוא היה גאון גדול בנגלה ובחסידות, ולאחר הסתלקות זקנו הרה"ג הרה"ח ר' אברהם דוד לאוואט בעל "שער הכולל", רבה של ניקולייב, נתמנה לממלא מקומו, על פי צוואתו. הרבי סיפר אודות זקנו: אחרי חתונתו, הי' זקני ע"ה – מן היושבים ("זיצערס") אצל הרבי מהר"ש במשך חצי שנה או שנה (כך היה הסדר באותם ימים, מיד אחר החתונה היו נוסעים לרבי למשך תקופה). הרבי היה אומר קדיש ביום זה.

(תורת-מנחם תשמ"ו ח"ד ע' 438, ימי חב"ד ע' 261. הערה: בכמה מקומות מובא שנסתלק בשנת תרצ"ז, אולם ממכתב שכתב רבי שמואל שניאורסון, דודו של הרבי, שהיה חתנו של הרב ינובסקי, נראה שנסתלק בשנת תרצ"ג. ראה קובץ "תולדות רבי מאיר שלמה" (ועד תלמידי התמימים) עמ' 25 הערה 9).

חיות באלול - על-ידי לימוד תורה

לעשות חשבון נפש על כל ענייני ה"ראש" וה"ראשית" - ענייני תורה ומצוות • גם בפעולה של פרט קטן נכללים עניינים מרובים • שר החוץ, מר דוד לוי, מגיע לחלוקת הדולרים • השתתפות במימון בדיקת התפילין

יום שישי, י"ז אלול

היום החלו להגיע האורחים הראשונים לקראת החודש השביעי, חודש תשרי, דשנת תש"א.

לפני תפילת מנחה, בשעה 15:15, נכנסו שלושה חתנים לגן-עדן התחתון לקבלת הסידור. הרבי בירכם בנוסח הרגיל, נתן לכל אחד מהם מטבע לצדקה ונכנס לתפילה.

היום הכניסו לרבי, דרך המזכירות, ארבעים-ושנים ספרי תניא שהודפסו ברחבי יהודה ושומרון, חבל עזה, רמת-הגולן ובקעת הירדן.

יום שבת-קודש פרשת תבוא, ח"י אלול

כשנכנס הרבי להתוועדות, בשעה 13:30, ניגנו ניגון שמח עד שהתיישב הרבי על מקומו ועשה 'קידוש'. לאחר הקידוש ניגנו, כרגיל, את הניגון ממזמור פ"ט, הרבי ענה לאנשים מן הקהל שהרימו כוסית "לחיים".

בשיחה הראשונה דיבר הרבי באריכות אודות מעלת יום ח"י אלול: חודש אלול הוא כללי בו ניתן לתקן את כל הנעשה בשנה שעברה ואף לתקן את כל השנים שלפני כן ואף את כל הגלגולים שלפני כן. אם כן, ביום ח"י אלול, שהוא נקודת החיות של אלול בוודאי שכל רגע מיום זה מכיל וכולל עניינים רבים, ועל כן יש

לנצל כל רגע מיום זה. מכך גם ניתן ללמוד שגם בפעולת פרט קטן נכללים עניינים רבים.

בתוך השיחה הזכיר את האדמו"ר הזקן ואמר ששמו, שניאור זלמן, הוא סגולה לאריכות ימים, וכשקוראים לילד בשעת הברית בשם זה כבר אז כלול בכך כל משך ימי חייו.

כמו כן הזכיר הרבי שהשנה היא השנה התשעים ושלוש לייסוד ישיבת תומכי-תמימים. בסיום השיחה ניגן הקהל "אימתי קאתי מר". אחד מילדי שארף אמר לרבי "לחיים", והרבי העניק לו פרוסת עוגה. אחר-כך החל הרבי לעודד בחוזקה לעבר הקהל, השירה נמשכה זמן רב.

בשיחה השנייה התעכב הרבי על הפרקים ג-ד מפרקי אבות הנלמדים בשבת זו. הרבי ביאר שג' וד' יחד הם ז' - כנגד שבעת נרות המנורה. הרבי המשיך שהדלקת נרות המנורה כשרה גם בור. הדבר נכון במיוחד בעבודה הרוחנית של הדלקת הנרות. בסיום השיחה ניגן הקהל ניגון שמחה, הרבי עודד את השירה.

בשיחה השלישית אמר שמח"י אלול עד ראש השנה ישנם, כידוע, שנים-עשר יום, ובכל אחד מהימים הללו צריכים לעשות חשבון על אחד מחודשי השנה - יום לחודש, ויום ח"י אלול עצמו הוא יום חשבון הנפש לחודש תשרי.

לאחר חלוקת המשקה - החל הרבי את התנועה הידועה 'ניגון ה'הקפות' של אביו ועודד את השירה בראשו הק'. בהתאם לעידוד הרבי, חזר הקהל על התנועה של הניגון עשר פעמים. אחר-כך הורה לחזון שינגן "שיבנה בית-המקדש", הרבי עודד את השירה. אחר-כך החל הרבי לנגן "ניעט ניעט ניקאווא" וגם הפעם עודד את השירה ובסיומה הזכיר על 'ברכה אחרונה'. ההתוועדות הסתיימה בשעה 16:10.

בתפילת מנחה הוציאו את ספר-התורה של משית. הרבי עלה לתורה. ב'שים שלום' שר הקהל, הרבי עודד לעבר הילדים ממשפחת שארף.

ראוי לציין, כי בתקופה האחרונה, מיד לאחר ההתוועדות עורך הרב יואל כהן חזרה קצרה בה הוא מסכם את הנקודות העיקריות שדוברו בהתוועדות על מנת שיוכלו לחזור עליהן בבתי-הכנסת ב"הקהלת קהילות".

במוצאי שבת עודד הרבי לעבר הילדים ממשפחת שארף בעת שנכנס לתפילת ערבית ובעת שיצא ממנה.

מאוחר יותר יצא 'מכתב כללי' הנושא את התאריך: "מוצאי שבת-קודש פרשת תבוא אל הארץ, ח"י אלול התש"נ". בסיום המכתב הוסיף הרבי בכתב ידו הק': "לשנה טובה ומתוקה".

יום ראשון, י"ט אלול

בשעה 12:00 לערך החלה חלוקת הדולרים לצדקה. הרבי אמר לכל אחד ואחת "כתיבה וחתומה טובה", לכמה מן העוברים אף הוסיף: "לשנה טובה ומתוקה".

להלן כמה 'פנינים' מחלוקת הדולרים: לאישה שאמרה שהיא זקוקה לברכה משום שיש לה, לא-עלינו, את המחלה, ענה הרבי (באנגלית): "תשכחי מזה ותאבדי את זה! את הרי אמרת שיש לך את זה, אם כן - תאבדי את זה!"... האישה שאלה: "עם תפילותיו של הרבי שליט"א?". הרבי השיב: "כן".

לאחד שביקש ברכה להצלחה, הורה הרבי: "לבדוק את התפילין לפני הנחתן". הרבי נתן לו דולר נוסף ואמר בחיוך: "מסתמא יצטרכו שלם

בחשבון הנפש על חודש תשרי עושים חשבון גם על יום ראש-השנה, שהוא ה"ראש", הכולל ומנהיג, לכל ימי השנה, ומזה מובן שיש להתמקד בחשבון הנפש בענייני ה"ראש" וה"ראשית" - ענייני תורה ומצוות.

בסיום השיחה ניגנו "יחי אדוננו מורנו ורבינו", הרבי עודד את השירה.

בשיחה הרביעית דיבר על כך שח"י אלול הוא היום המכניס חיות בענייני חודש אלול. הדבר נעשה בעיקר על-ידי לימוד התורה, גליא וסתים, שעל ידי כך מכניסים חיות בסתים וגליא שבאדם.

כן עורך הרבי על כך שיש לוודא שלכל יהודי יהיו כל צרכי החגים - ראש-השנה, ערב יום-כיפור, מוצאי יום-כיפור ובפרט לימי חג הסוכות, "זמן שמחתנו", ו"אין שמחה אלא בבשר וביין".

בסיום השיחה אמר הרבי שאלו שהכניסו 'משקה המשמח' יעלו ויכריזו במה מדובר. הרבי הוסיף שכל ישראל יעלו מלמטה למעלה - לארץ ישראל הגבוהה מכל הארצות, שכן, כבר כלו כל הקיצין.

המזכיר העמיד ארבעה-עשר בקבוקים על השולחן והרבי מזג מכל בקבוק לכוסו ומכוסו לבקבוקים.

בחלוקת המשקה ניגשו הרב מנחם מענדל פוזנר הנוסע לשליחות בפלורידה, הרב משה ששונקין עבור התוועדות בבית חב"ד מטולה; הרב ירחמיאל בנימינסון עבור הדינר של צבאות ה'; הרב מנחם גערליצקי עבור חגיגת סיום הלכות ברמב"ם; הגבאי הרב יהושע פינסון עבור מסיבת סיום מסכת; שני תמימים עבור נסיעתם לשליחות ברוסיה; הרב ישראל גרינברג עבור חנוכת בית חב"ד באלפסו, טקסס; הרב יוסף יצחק לברטוב לקח עבור בית חב"ד בהוסטין, טקסס; יהודי אחד לקח עבור בית חב"ד רעננה ויהודי נוסף עבור התוועדות בצרפת.

בין הניגשים היה גם שליח מקליפורניה - הרב נוסבוים, עמו עלה אחד מידידי בית חב"ד - ר' עמי פייקובסקי שאחז בידו את בנו הקטן. הרבי מזג לו מהבקבוק בשני כוסות וסימן לו בראשו הק' לתת כוס אחת גם לבנו. האב שאל האם לתת לילד 'וודקה', הרבי השיב בחיוב ונתן לילד פרוסת עוגה בפנים מחייכות.

כסף לסופר, אז שיהיה דולר זה השתתפות בהוצאות".

לאישה שאמרה שהיא נכדה של הבעל-שם-טוב אמר הרבי: "ה' יתברך יעזור שתלכי בעקבותיו של הבעל-שם-טוב, ומתוך בריאת נכונה".

כאשר עבר הגאון הרב שמואל עקיבא יוסף שלינגר, אב"ד שטרסבורג, בירכו הרבי: "כתיבה וחתימה טובה, בשורות-טובות, ויארץ ימים על ממלכתו".

הגאון הרב יעקב שמריה דייטש, אב"ד חוג 'חתם סופר' פתח תקווה, אמר לרבי כי התלמוד-תורה שלו הינו התלמוד-תורה החסידי היחיד בפתח-תקווה והוא מצוי בחובות וזקוקים לסייעתא דשמיא. הרבי ענה: "שיהיו בשורות טובות". הרב דייטש הוסיף ואמר שאחרי החגים ייסע לאוסטרליה והרב יוסף יצחק גוטניק ביקש שיזכירו לברכה לפני הרבי. כן הוסיף שהרב גוטניק אמר שרוצה לתת אבל שיהיה לו לתת לצדקה כפי שהוא רוצה לתת. הרבי הגיב: "ויותר, שירצה יותר ויתן יותר".

אישה אחת הצביעה על ביתה הקטנה באמרה: "זוהי בתי הקטנה". הרבי הגיב: "שיהיה לכם ממנה לא רק מעט נחת אלא הרבה נחת".

לאישה שאמרה שהיא צריכה לעבור טיפול בבית הרפואה הורה הרבי שתבדוק את המזוזות. אישה אחת אמרה: "רבי, ברך אותי שיהיה לי בן", ומיד הוספה לשאול: "האם יהיה לי בן?". הרבי: "ברכה והצלחה, בשורות טובות". האישה שבה ושאלה: "האם יהיה לי, בעזרת ה', בן?". הרבי: "כן".

לגברת ירוסלבסקי מהכנסת אורחים נתן הרבי דולר נוסף "עבור כל האורחים".

הרב יקותיאל ראפ ליווה והציג לפני הרבי את שר החוץ מר דוד לוי. הרבי קיבל אותו במאור פנים, לחץ את ידו בחמימות ובחיוך רחב ואמר כי מר לוי מפורסם עוד ממרוקו (השר למד במוסדות חב"ד במרוקו - המעתיק). הרבי ברכו בהצלחה רבה וב"יארץ ימים על ממלכתו".

הרבי נתן למר לוי דולר לצדקה ואמר: "צדקה

מוסיפה בברכת ה'". הרבי העניק לו דולר שני ואמר: "כפליים לתושיה, עבור כל הברכות". אחר כך העניק הרבי דולר שלישי "בשביל הממשלה". השר לוי: "אני שמח לראות את כבוד הרבי שליט"א, עונג וזכות היא לי לברך אותך על פעולותיך בקרב העולים מברית-המועצות. הייתה לי הזכות לפעול יחד עם החסידים שלך להקים בירושלים פרויקטים לקליטת מדענים עולים. פרופסור ברנובר עשה מלאכה טובה... יהודים מאמינים שהמפנה הגדול הזה - 'אצבע אלוקים' היא".

הרבי: "לא רק אצבע אלא יד שלמה, חמישה פעמים ככה. ויהי רצון שיקויים כך ובכל העוזרים שלך - 'מי שיש לו מנה רוצה מאתיים' ואם בנוגע לממון וכסף כך, על-אחת-כמה-וכמה בנוגע לתורה ולמצוות. זהו תפקידו של שבט לוי לפעול בכל היהודים, 'ללוו עריך וישרתוך', ככתוב בתורתנו, תורת חיים הוראה בחיים, וכשמצרפים כל עניין עם צדקה, הרי זה מזרז ומביא זאת בהקדם".

הרבי נתן לו דולר נוסף באמרו: "אתן לך כפליים לתושיה, בשביל הברכה הנוספת. הצלחה רבה וכתיבה וחתימה טובה לכל החברים שלך, ואני בכלל..."

השר לוי: "אני רוצה לברך את הרבי שליט"א פעם נוספת בבריאות טובה, ובעזרת ה' נתגבר על כל המכשולים ועם ישראל חי וקיים".

הרבי: "העיקר הוא שכל עם ישראל 'ילכו מחיל אל חיל', ויתקייים המשך וסיום הכתוב: 'ראה אל אלוקים בציון', בציון ממש בירושלים עיר קדשינו. בשורות טובות!". הרבי הוסיף ונתן לו עוד דולר באמרו: "בשביל ההוספה בכל העניינים האלו. השר לוי: 'אמן! תודה רבה'".

הרב יקותיאל ראפ הציג גם את מר יורם בן-שלום, נציג הליכוד בארצות-הרית.

הרבי: "בוודאי תשפיע על הליכוד שלא יניחו להרחיב את העניינים של הממשלה, כי כשמוסיפים 'מים', אזי במקום 'יין המשומר' יהיה משהו שהוא לא זה ולא זה. ובדרכי נועם ובדרכי שלום. כתיבה וחתימה טובה ובהצלחה רבה".

איך מגיעים לשפלוח-רוח

רבי מאיר אומר הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה, והווי שפל-רוח בפני כל אדם, ואם בטלת מן התורה - יש לך בטלים הרבה כנגדך, ואם עמלת בתורה הרבה - יש שכר הרבה ליתן לך (פרק ד, משנה י)

הבדל נוסף בין שני סוגי ההתבוננות הללו: הראשונה אמנם מביאה לשפלות-רוח, אבל לא לעצבות. שהרי 'חשבון' זה אינו מורה על פחיתות ערכו, אלא שהוא זקוק לחברו. ואילו ההתבוננות השנייה מביאה גם לעצבות, או על-כל-פנים למרירות.

ושתי הגרסאות במשנתנו מכוונות כנגד שני סוגי ההתבוננות הללו: "בפני כל אדם" קאי על בני-ישראל בלבד, כמאמר רז"ל "אתם קרויים אדם". לעומת זאת, "בפני כל האדם" כולל גם את אומות-העולם.

ולכן בחר אדמו"ר הזקן בגרסה (התבוננות) הראשונה, כי התבוננות זו אינה מביאה לידי עצבות, והרי עבודת ה' צריכה להיות בשמחה. אמנם, בספר התניא (פרק ל) הביא אדמו"ר הזקן דווקא את הגרסה השנייה - "בפני כל האדם".

לאור האמור - הדבר מובן:

שם מדובר בעצה לטמטום הלב, היינו שהאדם אינו יכול להילחם עם יצרו "מפני כבודות שבליבו", ולכן צריכים להכניע 'כבודות' זו בדבר שהוא במינה ובדוגמתה - מרירות ועצבות (ששורשן מנוגה).

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

והווי שפל-רוח בפני כל אדם - ללמוד אפילו ממי שהוא קטן ממך בחכמה.

פירוש הרבי:

והווי שפל-רוח בפני כל אדם - אדמו"ר הזקן (כאן, בסידור) העדיף את הגרסה "בפני כל אדם" על הגרסה "בפני כל האדם".

בטעם הדבר יש לומר:

אפשר להגיע לשפלות-רוח לפני הכול בשתי דרכים כלליות.

הראשונה - להתבונן בזה שכל אחד ואחד מקבל שלמות מחברו דווקא, וגם אם הוא נעלה מחברו, עדיין הוא צריך לו, כי כל ישראל הם קומה אחת שלמה וכל איבר שבה משלים את חברו (ואפילו הרגליים משלימות את הראש, כי על-ידן הראש מגיע למחוז-חפצו). התבוננות זו מביאת להיות שפל-רוח לפני כל אדם מישאל.

הדרך השנייה - להתבונן בזה שהוא גרוע אפילו מרשע, כי ייתכן שהלה חטא משום שהנסיבות הביאוהו לזה, או שיצרו גדול במיוחד; ואילו הוא גרוע ממנו בהרבה. התבוננות זו מביאת להיות שפל-רוח גם לפני נכרים (כי ייתכן שימצא בעצמו שאינו נזהר בכמה עניינים שבהם זהיר גם הנוכרי).

(ביאורים לפרקי-אבות פרקים א-ה, עמ' 201-204)
מליקוטי-שיחות חלק ד עמ' 1212)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת-קודש פרשת תבוא

כ' באלול

מנהג הקוראים בתורה להגביה את קולם בפסוק 'השקיפה' שבסיום 'שני'.

לעליית 'שישי' עולה הבעל-קורא, ומעצמו - בלא קריאה בשמו - ומברך לפניו ולאחריה³. לאחר מכן מברכים אותו בשמו כרגיל⁴.

מנהג הקוראים להנמיך את קולם (אך באופן שהציבור ישמע) בקריאת התוכחה, וחוזרים ומגביהים קולם ב"אלה דברי הברית" שבסיום 'שישי'⁵.

אחר התפילה - התוועדות בבית-הכנסת, כיוון שנהגו חסידים להתוועד בכל שבת-קודש ערב סליחות⁶, ואף במוצאי-שבת-קודש - כהכנה לאמירת הסליחות.

הפטרה: "קומי אורי... בעתה אחישנה" (ישעיה ס, א-כב).

מנחה: פרקי-אבות - פרקים ג-ד. את המשניות 'כל ישראל' (שלפני הפרק) ו'רבי חנניה' (שבסופו) יש לומר לכל פרק בנפרד⁷.

יום ראשון

כ"א באלול

מוצאי-שבת-קודש - סליחות⁸.

7. מסקנת הרבי, לאחר כמה פעמים שדן בזה בשיחותיו - תורת-מנחם תשמ"ז ח"ד עמ' 401, עיי"ש. וע"ע תורת-מנחם תש"נ ח"ד עמ' 259 הערה 104 ובשו"ג. וראה בזה באריכות ב'התקשרות' גיליון תתקצ"ו הע' 17.

8. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו יצא לסליחות בבגדי הש"ק - אוצר-מנהגי-חב"ד, אלול-תשרי, עמ' כג, וש"נ (וכן מובא מס' לקט-יושר).

י"א שצ"ל הסליחות בעמידה, וכן נפוץ בין אנ"ש. ובפרט באמירת אשמנו (מדינא - שו"ע אדה"ז סי' תר"ז סי' ו. ועד"ז לכאורה גם באמירת 'אשמנו מכל עמ'; 'סלח לנו' שאחרי י"ג מידות, וכיו"ב), וכן י"ג מידות, שמע קולנו.

בנוסף הפיוטים בכמה מקומות ישנו "נ"א" שמביא כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו בהערותיו לסליחות. כנראה אמר הרבי את שתי הנוסחאות (ראה גם אוצר-מנהגי-חב"ד, ר"ה, אות קצד).

הרבי היה מכה על הלב גם באמירת "אבל אנחנו ואבותינו חטאנו" וכן "ואנחנו הרשענו".

ימי הסליחות המעוררים לתשובה, הם מהזמנים הידועים שבהם היו מנגנים את ניגונו של אדמו"ר הזקן, בעל 'ארבע הבבות'⁹.

סליחות הראשונות, מתחילים אחר ובסמוך לחצות הלילה¹⁰.

יש לפרסם בכל בתי הכנסת (ולא רק לחסידים), שכדאי לקשר את אמירת הסליחות (= תפילה) - בכל אחד מימי הסליחות - עם תורה וצדקה: לפני אמירתן, ללמוד (הפעם - קודם חצות) את מאמר אדמו"ר הזקן ד"ה 'לך ה' הצדקה' הנדפס בתחילת הסליחות, ולפחות תחילתו וסופו, וכן עניין בתורה עם מסקנה להלכה; ולתת צדקה (הפעם - מיד לאחר חצות. וניתן לדחות את אמירת הסליחות בזמן מועט, שבו יקיימו את מצות הצדקה), כדי שיעפל בהבנה והשגה של הלימוד והתפילה, ואז פועלים את בקשת הסליחות וההמשכה שלאחריה¹¹.

השליח-ציבור מתעטף בטלית בלא ברכה¹². יש להתחיל 'אשרי' בעשרה כדי שיוכלו לומר אחריו

ב"ג מידות, בין שני שמות הו"ה ישנו "פסיק" כפי טעמי-המקרא, ויש להפסיק שם מעט (גם בכל השנה).

באמירת 'סלח לנו... חטאנו... פשענו' שאחרי י"ג מידות, היה מכה כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו על הלב, כמו בוודאי.

9. ספר-השיחות תש"א עמ' 85-86.

10. ספר-המנהגים עמ' 54 (מפני שאומרים 'במוצאי מנוחה'), וראה אוצר-מנהגי - חב"ד עמ' כג. וכדי שתהא לסליחות שייכות לשבת, יש לעשות זאת מיד אחר חצות (שיחות-קודש שבהערה הבאה).

11. ע"פ 'שערי המעדים - אלול', סי' עו, משיחות קודש תשל"ח ח"ד עמ' 435.

12. לוח כולל-חב"ד. ואף אם אינו נושיו מתעטף בה (ע"פ שערי ה' ומנהג ח"א עמ' רכו, מר"ה יז,א ותנא-דבי-אליהו זוטא פ"ג. וראה 'הערות וביאורים' - אהל תורה' גיליון תתנ"א עמ' 62).

הט"ז (סי' תקפ"א סי' ב, ונעתק במטה אפרים שם סי' ד, במשנ"ב סי' ק ו עוד) כתב ליטול טלית מחבירו בהשאלה כדי לצאת מספק ברכה (על בגד יום בלילה. והוא כמ"ש בשו"ע אדה"ז סי' יד סי"ח, שהשואל טלית ללבשה לכבוד הציבור אינו חייב בלך. וצ"ב בשערי ה' ומנהג אור"ח סי' נו שכתב בכיו"ב ש"נכנס בגדר שאלה ע"ד הברכה"). מאידך יל"ע בשו"ע אדה"ז סי' יח סי"ג שגם בליל יו"כ, שאז אין מתעטפים לשם מצות ציצית אלא להידמות למלאכים, מברכים על הטלית מבעוד יום. וכן ברשימות היומן עמ' רי; שיחות קדש תש"א (מהדורת תשנ"ט עמ' 182); והיכל מנחם ח"ג עמ' רמה, שם ברור ששקרונית לבישה כיו"ב חייבת בברכה.

שהאיר היום, יברך עליה אם מתפלל בה מיד לאחר
מכן²³.

יום שלישי

כ"ג באלול, ג' דסליחות

מדברי הרבי נשיא דורנו: "ג' דסליחות הוא יום
מיוחד, ולכן אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר מאמר חסידות
ביום זה"²⁴.

יום חמישי

כ"ה באלול - ה' דסליחות

הרבי מהור"י"צ סיפר, שחסידים הראשונים היו
לומדים ביום כ"ה באלול בפרשת בראשית עד "יום
אחד"; בכ"ו באלול - עד "יום שני" וכו'; בכך התכוונו
להביא תוכן של 'עבודה' גם בעניינים של "בראשית
ברא..." (אתערותא דלעילא)²⁵.

* שליח-ציבור:

הוראת נשיאינו הקדושים ומנהג משנים רבות, אשר
היורד לפני התיבה, ובפרט בימים-הנוראים, יעבור
תחילה על כל התפילות, ובפרט על כל הפיוטים,
לדעת לכל - הפחות פירוש המילות כפשוטו, וכמובן
מאליו לדעת דיני התפילה בכלל, ודיני הש"ץ בפרט²⁶.
ואף אם עשה כך לפני שנה, יעשה כן גם בכל שנה כמה
ימים קודם שיוורד לפני התיבה בתור ש"ץ²⁷.
כמובן, על התוקע והמקריא ללמוד היטב את דיני

קדיש מיד, ואם השלימו לעשרה מיד אחרי סיום
אשרי, יאמר כמה פסוקים וחצי קדיש. אם היו עשרה
באמירת הסליחות, אסור לצאת באופן שלא יישארו
עשרה לקדיש. אך אם יצאו ונשארו אפילו שישה,
יאמר הש"ץ קדיש תתקבל¹³.

"הנשמה לך" - הש"ץ מתחיל בקול רם¹⁴.

באמירת 'א-ל רחום שמך' אמר הרבי תמיד כש"ץ:
"למען אמינתך, למען ברייתך" - ת' בקמץ, וכן בכולם.

באמירת 'עננו' מסיים הש"ץ בקול רם במקומות
המופסקים בשתי נקודות, דלא כמנהג העולם¹⁵.

אומרים 'קדיש תתקבל' אחר הסליחות, גם אם
מתפללים שחרית מיד לאחריהן¹⁶.

באמירת סליחות בבית-המדרש של הרבי, לאחר
קדיש תתקבל, מסיימים בשירת "רחמנא דעני לעני
ענינא", והרבי היה מעודד את השירה כדרכו בקודש¹⁷.

האומר סליחות ביחיד, לא יאמר י"ג מידות¹⁸, גם לא
בניגון ובטעמים¹⁹.

יום שני

כ"ב באלול - ב' דסליחות

מהיום ואילך עד ערב ראש-השנה ועד בכלל -
אמירת הסליחות "באשמורת הבוקר"²⁰.

ידוע מנהגנו לברך ברכות-השחר בבית²¹, ועל-כל-
פנים יש לברכן, ולפחות את ברכות התורה, קודם
הסליחות²².

מכיוון שלמעשה הש"ץ מתעטף בטלית לאחר

13. כדן חזרת הש"ץ וכיו"ב, מטה-אפרים ואלף-המגן סי' תקפ"א סעיף י"ז.

14. 'סליחות - ליקוט טעמים ומקורות' ממטה-אפרים תקפ"א סי"ח.

15. אוצר-מנהגי-חב"ד עמ' כח.

16. 'סליחות - ליקוט טעמים ומקורות'. וראה אוצר-מנהגי-חב"ד עמ' כט.

17. אוצר-מנהגי-חב"ד שם.

18. שו"ע הבי"ט סי' תקס"ה ס"ה.

19. 'היכל מנחם' ח"ג עמ' רסה (למרות האמור בעניין זה בשו"ע שם. ראה
כף-החיים סי' קלא ס"ק ג. גם בשו"ת מנחת-אלעזר ח"ד סי' כב מסיק שלא
לומר גם בניגון ובטעמים, וכן נהג בפועל - 'דרכי חיים ושלום' אות קצ).

לעניין אמירת 'מחי ומסי', 'מין דבשמיא' ביחיד, בלוח כולל-חב"ד הביא
שדילגם, כיוון שיחיד מנוע מלהתפלל בלשון ארמי כמבואר בשו"ע רבינו סי'
קא ס"ה. אך יש מקום להוכיח אחרת מלשון אדה"ז בסידורו, שהסתייג רק
מאמירת 'קיום פורקן' השני ביחיד, ראה 'התקשרות' גיליון ס עמ' 20. הערות
הת' ואנ"ש, צפת, גיליון ל עמ' 39.

20. ספר-המנהגים, מנהגי ר"ה (למעשה, במניין של הרבי אמרו סליחות
בשעה 07:00).

21. אג"ק חו"ט עמ' שצ, וראה ספר-השיחות תש"ד עמ' 20.

22. לוח כולל-חב"ד, ע"פ שו"ע אדה"ז סי' מו ס"ח.

23. כן נראה דעת אדה"ז (שבהערה 12), שאין לברך על עטיפה זו אלא אם כן
היא מיועדת גם לתפילה, ודלא כמ"ש במה-אפרים שם סעיף טו.

24. תורת-מנחם תשמ"ב ח"ד עמ' 2254. וכן נהג הרבי כמה פעמים. וראה
לקוטי - שיחות ח"ד עמ' 347 ואילך, וש"נ.

מהנכון שבמשך המעלה של יום זה ילמדו עכ"פ חלק מא' המאמרים
הללו (איש כחפצו, שהרי ישנם ריבוי מאמרים דיום זה) - ר"ד משיחת ליל
ג' דסליחות תנשא. והעיקר שכ"א יוסיף [ע"פ המבואר שם] עוד ענין של
לימוד, הנהגה טובה וכיו"ב - תורת-מנחם תשמ"ט ח"ד עמ' 373.

25. לקוטי-שיחות כרך טז עמ' 488.

26. לכאורה - הוראה זו שייכת גם לפיוטי הסליחות.

27. אגרות-קדש ח"א עמ' שנג, תטז וש"נ.

בעניין תפילה במניין בו אומר הש"ץ פיוטים באמצע ברכות קריאת-שמע
(כנהוג בכמה מקהילות האשכנזים) - ראה אג"ק חו"ט עמ' שנא, שרצוי
שלא להתפלל [כנראה - גם כל השנה] במניין במניין כזה, ואולי יש להתיר
כשהציבור זקוקים לו כתוקע וכיו"ב.

בקשר לש"ץ מאנ"ש המתפלל בביחוד דנוסח אחר - ראה באריכות
ב'התקשרות' גיליון תקל"ז עמ' 14 ואילך, ובפרט בהערה 12.

התקיעות כהלכתן, כולל הטעויות והספקות השכיחים בהן²⁸.

* פרוזבול:

"באשר קרבה שנת השמיטה (תשפ"ב), מצווה לפרסם דעת רבינו הזקן בשלחנו²⁹, וזה לשונו הקדוש: "וזמן הפרוזבול הוא לכתחילה בסוף השישית לפני ראש-השנה של שביעית, שאף ששביעית אינה משמטת אלא בסופה, שנאמר: "מקץ שבע שנים תעשה שמיטה", יש אומרים שמשנכנסת השנה השביעית אסור לתבוע חוב, שנאמר "לא יגוש את רעהו ואת אחיו, כי קרא שמיטה לה", מייד שקרא שמיטה לה' - לא יגוש"³⁰.

שזהו דבר שקל לתקנו - לקבץ שלושה אנשים כשרים שהם בית-דין ולומר להם: "הריני מוסר לכם כל חובות שיש לי, שאגבה אותם כל זמן שארצה"³¹.

"וכדי להקל יותר - כדאי לעשות פרוזבול תיכף להתרת נדרים³², כשמצוי לפנינו (בלאו-הכי) 'שלושה אנשים כשרים'".

ליתר נוחות - היה מהנכון, שכל רב, ראש-ישיבה וכיוצא-בזה, יצרף אליו שני אנשים נוספים ולכתוב את נוסח הפרוזבול על השטר - שעל-ידי כך יוכל כל אדם להצטרף להפרוזבול על-ידי חתימה גרידא על שטר הפרוזבול. ויותר מכך - הוא יכול למנות שליח שיחתום עבורו (או לבקשו דרך הטלפון).

"[קיימת מעלה נוספת בעשיית פרוזבול (לגבי אמירת נוסח הפרוזבול לפני שלושה אנשים): הדין הוא³³, ש"אין פרוזבול מועיל אלא-אם-כן יש קרקע כל-שהוא ללווה, או דבר המחובר לקרקע. ואם אין לו מזכה לו המלווה קרקע כל-שהוא" - בשעה שהדבר נעשה על-ידי הרב שברשותו (או לאחד מהאנשים הכשרים שצירף אליו) בית פרטי, קל להבטיח שיהיה ללווה קרקע על-ידי כך שהרב יקנה (לחתומים בשטר)³⁴ "קרקע כל-שהוא".

"וכאשר כל רב וראש-ישיבה וכו' יפרסם הדבר בפרסום הכי גדול, בטח יתאפשר לזכות [את] כל אחינו בני ישראל בעשיית פרוזבול.

"גם כאלה שבטוחים שאין להם שום חובות למסירה לבית-דין, או שבכוונתם למחול החוב וכיוצא-בזה - כיוון שקיימת חביבות לעניין של 'דברי סופרים' - תקנת פרוזבול - ונוספת חביבות בכך שמראה שהוא הולך בדרכיו... של אדמו"ר הזקן... ולפיכך כדאי שלכל אחד יהיה חוב בכדי שיוכל לקיים את העניין של פרוזבול³⁵...".

28. ראה ספר-המנהגים ס"ע 56.

29. חלק חושן-משפט, הלכות הלוואה סעיף לו (כרך ה-ו עמ' 1718). ומדייק הרבי מלשון בראש הסעיף: "וזמן הפרוזבול הוא לכתחילה בסוף השישית", שאין זה רק עניין ש"ירא שמיים יחמיר לעצמו" (כבסעיף הקודם).

30. הערת הרבי בספר המאמרים 'התשי"א עמ' 347, ספר-המנהגים עמ' 86.

31. שולחן-ערוך אדה"ז שם סעיף לה.

32. כדי שיכלול בזה כל החובות שעד לרגע זה, ומאידך שלא ישכח ('שערי הלכה ומנהג' חו"מ סי' יב). ואם ילווה למישהו אחר-כך - יעשה שוב פרוזבול בסוף היים.

33. שו"ע אדה"ז שם.

34. כנראה טה"ד, וצ"ל שהרב וכו' יקנה קרקע כל שהוא ללווים הנזכרים בשטרו של כל אחד [או לפחות למי מהם שאין לו קרקע, כגון בני ישיבות].

ולכאורה צריך לבצע קניין זה (באמצעות זיכוי, במסירת סודר ע"י אחר) לפני שקיעת החמה של ערב ראש-השנה, עבור כל אלה שכבר חתמו ומסרו עד אז בידי ובידי שלוחו וכדומה (וכן לכאורה יש לעשות קניין אחרי סיום התרת נדרים, עבור כל אלה שמסרו זאת בעל-פה בהתרת נדרים).

35. כל האמור בפנים - מ'שערי הלכה ומנהג' שם.

שניים מקרא ואחד תרגום

ותימר קדם יי אלהך לכן ארמאז בעא לאוכדא
 ית אבא ונחת למצרים ודר תמן בעם זער והנה
 תמן לעם רב פקיד וסגיי וירעו אתנו המצרים
 ויענונו ויתנו עלינו עבדה קשה: וירעו אתנו
 המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבדה קשה:
 ואבאישו לנא מצרים וענינא ויהבו עלנא
 פלחנא קשיא: ונצלעק אליהוהא אלהי אבותינו
 וישמע יהוה את קולנו וירא את ענינו ואת
 עמלנו ואת לחצנו: ונצלעק אליהוהא אלהי
 אבותינו וישמע יהוה את קולנו וירא את ענינו
 ואת עמלנו ואת לחצנו: וצלנא קדם יי אלהא
 דאבהתנא וקביל יי צלותנא וגלי קדמוהי עמלנא
 ולאותנא ודוחקנא: ויוצאנו יהוה ממצרים
 ביד חזקה ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאותות
 ובמפתים: ויוצאנו יהוה ממצרים ביד חזקה
 ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאותות ובמפתים:
 ואפקנא יי ממצרים בידא תקיפא ובדרעא
 מרמא ובחזונא רבא ובאתין ובמופתין:
 ויבאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ
 הזאת ארץ זבת חלב ודבש: ויבאנו אל המקום
 הזה ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב
 ודבש: ואיתנא לאתרא הדין ויהב לנא ית ארעא
 הדא ארעא עבדא חלב ודבש: ועתה הגה
 הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה
 לי יהוה והנחתו לפני יהוה אלהיך והשתחוית
 לפני יהוה אלהיך: ועתה הגה הבאתי את
 ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי יהוה והנחתו
 לפני יהוה אלהיך והשתחוית לפני יהוה אלהיך:
 וכען הא איתתי ית ריש אבא דארעא דיהבת לי
 יי ותצענה קדם יי אלהך ותסגוד קדם יי אלהך:
 ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך יהוה
 אלהיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך:
 ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך יהוה אלהיך

« ויהי כיתבוא אלהארץ אשר יהוה אלהיך
 נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה: ויהי
 כיתבוא אלהארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך
 נחלה וירשתה וישבת בה: ויהי ארי תעול
 לארעא די יי אלהך יהב לך אחסנא ותרתה
 ותיחב בה: ד ולקחת מראשית פלפרי
 האדמה אשר תביא מארצך אשר יהוה אלהיך
 נתן לך ושמחת בטנא והלכת אל המקום אשר
 יבחר יהוה אלהיך לשפן שמו שם: ולקחת
 מראשית פלפרי האדמה אשר תביא מארצך
 אשר יהוה אלהיך נתן לך ושמחת בטנא והלכת
 אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשפן שמו
 שם: ותסב מריש כל אבא דארעא די תעל
 מארעא די יי אלהך יהב לך ותשוי בסלא ותהך
 לאתרא די יתדעי יי אלהך לאשראה שכתה
 תמן: ובאת אליהפתן אשר יהיה בימים ההם
 ואמרת אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך כי
 באתי אלהארץ אשר נשבע יהוה לאבותינו
 לתת לנו: ובאת אליהפתן אשר יהיה בימים
 ההם ואמרת אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך
 כי באתי אלהארץ אשר נשבע יהוה לאבותינו
 לתת לנו: ומיתי לות פתנא די יהי ביומא האנון
 ותימר לה מיתי יומא דין קדם יי אלהך ארי
 עלית לארעא די קיים יי לאבהתנא למתן לנא:
 ולקח הפתן הטנא מידך והניחו לפני מנבח
 יהוה אלהיך: ולקח הפתן הטנא מידך והניחו
 לפני מנבח יהוה אלהיך: ויסב פתנא סלא מידך
 ויצענה קדם מדבא דיי אלהך: וענית
 ואמרת לפני יהוה אלהיך ארמל אבי
 וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם
 לגוי גדול עצום ורב: וענית ואמרת לפני יהוה
 אלהיך ארמל אבי וירד מצרימה ויגר שם
 במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב: ותתיב

וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְחִלּוֹי וְהִגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ: וְתַחֲדֵי כָּל טַבָּתָא דִּי יִהְיֶה לָּךְ יִי אֱלֹהֶיךָ וְלֹאֲנִשׁ בֵּיתְךָ אֶת וְלֹאֲנִי וְגִיּוּרָא דִּי בִינָךְ: ס

שְׁנֵי יב כִּי תִכְלֶה לְעֹשֶׂר אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֶׂר וְנִתְּנָה לָלוֹי לִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה וְאָכְלוּ בַשְּׂעִרִיד וְשָׁבְעוּ:

כִּי תִכְלֶה לְעֹשֶׂר אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֶׂר וְנִתְּנָה לָלוֹי לִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה וְאָכְלוּ בַשְּׂעִרִיד וְשָׁבְעוּ: אֲרִי תִשְׁצִי לַעֲשֹׂרָא יֵת כָּל מַעֲשֶׂר עַל־לִתְךָ בִּשְׂמָתָא תְּלִיתָא שָׁנַת מַעֲשֶׂרָא וְתַתָּן לָלוֹאֲנִי לְגִיּוּרָא לִיתְמָא וְלֹאֲרִמְלָא וְיִכְלֹן בְּקִרְוִיד וְיִשְׁבְּעוּן: י וְאִמְרַתְּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּעֲרִיתִי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נִתְּנִי לָלוֹי וְלִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה כָּל־מִצְוֹתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי: וְאִמְרַתְּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּעֲרִיתִי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נִתְּנִי לָלוֹי וְלִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה כָּל־מִצְוֹתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי: וְתִימַר קִדָּם יִי אֱלֹהֶיךָ פְּלַתִּי קֹדֶשׁ מַעֲשֶׂרָא מִן בֵּיתָא וְאַף יִהְיֶהֱתָה לָלוֹאֲנִי וְלִגִּיּוּרָא לִיתְמָא וְלֹאֲרִמְלָא כָּל פְּקוּדֶיךָ דִּי פְּקִידְתָּנִי לֹא עֲבַרְתִּי מִפְּקוּדֶיךָ וְלֹא אֶתְנַשִּׁיתִי: יד לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאִנִּי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בַעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמָא וְלֹא־נִתְּנִי מִמֶּנּוּ לְמָת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאִנִּי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בַעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמָא וְלֹא־נִתְּנִי מִמֶּנּוּ לְמָת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: לֹא אֲכַלִּית מִנֶּה וְלֹא פְלַתִּי מִנֶּה בְּדַמְסָאָב וְלֹא יִהְיֶהֱתָה מִנֶּה לְמִית קְבִלִית לְמִימְרָא דִּי: יז אֱלֹהֵי עֲבָדִית כָּל דִּי פְּקִידְתָּנִי: יח הַשְׁקִיפָה מִמַּעַן קֹדֶשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲרָץ זָבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ: יט הַשְׁקִיפָה מִמַּעַן קֹדֶשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל

שְׁלִישִׁי טו הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִצְוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֲקִים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרַת וְעֲשִׂית אוֹתָם כָּכָל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִצְוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֲקִים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרַת וְעֲשִׂית אוֹתָם כָּכָל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: יומָא דְּדִין יִי אֱלֹהֶיךָ מִפְּקוּדֶיךָ לְמַעַבְד יֵת קִימְיָא הָאֵלִין וְיֵת דִּינְיָא וְתִשְׁטַר וְתַעַבְד יִתְהוֹן כָּל לִבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ: יא אֶת־יְהוָה הָאִמְרַת הַיּוֹם לְהִיּוֹת לָךְ לֵאלֹהִים וְלִלְכַת בְּדַרְכּוֹ וּלְשֹׁמֵר חֻקּוֹ וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשֹׁמֵעַ בְּקוֹל: יב אֶת־יְהוָה הָאִמְרַת הַיּוֹם לְהִיּוֹת לָךְ לֵאלֹהִים וְלִלְכַת בְּדַרְכּוֹ וּלְשֹׁמֵר חֻקּוֹ וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשֹׁמֵעַ בְּקוֹל: יג יֵת יִי חֲטַבְתָּ יוֹמָא דִּין לְמַהְיִי לָךְ לֵאלֹהֵי וְלִמְסַח בְּאַרְחֹן דְּתַקְנֵן קְדָמוּהִי וְלִמְטַר קְדָמוּהִי וּפְקוּדוּהִי וְדִינּוּהִי וְלִקְבֵּלָא בְּמִימְרָה: יד וְיְהוָה הָאִמְרִירְךָ הַיּוֹם לְהִיּוֹת לּוֹ לְעַם סִגְלָה כְּאֲשֶׁר דִּבְרַתְּ לָךְ וּלְשֹׁמֵר כָּל־מִצְוֹתָיו: וְיְהוָה הָאִמְרִירְךָ הַיּוֹם לְהִיּוֹת לּוֹ לְעַם סִגְלָה כְּאֲשֶׁר דִּבְרַתְּ לָךְ וּלְשֹׁמֵר כָּל־מִצְוֹתָיו: יז חֲטַבְתָּ יוֹמָא דִּין לְמַהְיִי לָהּ לְעַם חֲבִיב כְּמָא דִּי מְלִיל לָךְ וְלִמְטַר כָּל פְּקוּדוּהִי: יח וְלִתְתֶּךָ עֲלִיּוֹן עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאָרַת וְלִהְיֹתְךָ עִם־קֹדֶשׁ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּאֲשֶׁר דִּבְרַתְּ: וְלִתְתֶּךָ עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאָרַת וְלִהְיֹתְךָ עִם־קֹדֶשׁ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּאֲשֶׁר דִּבְרַתְּ: וְלִמְתַּנְךָ עֲלָאָה עַל כָּל עַמְּמָא דִּי עָבַד לְתַשְׁבָּחָא וּלְשׁוּם וּלְרַבּוּ וּלְמַהְיֹן עִם קוֹדֶשׁ קִדָּם יִי אֱלֹהֶיךָ כְּמָא דִּי מְלִיל: כ

יבכִּי א וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר

וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְחִלּוֹי וְהִגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ: וְתַחֲדֵי כָּל טַבָּתָא דִּי יִהְיֶה לָּךְ יִי אֱלֹהֶיךָ וְלֹאֲנִשׁ בֵּיתְךָ אֶת וְלֹאֲנִי וְגִיּוּרָא דִּי בִינָךְ: ס

שְׁנֵי יב כִּי תִכְלֶה לְעֹשֶׂר אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֶׂר וְנִתְּנָה לָלוֹי לִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה וְאָכְלוּ בַשְּׂעִרִיד וְשָׁבְעוּ:

כִּי תִכְלֶה לְעֹשֶׂר אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעֲשֶׂר וְנִתְּנָה לָלוֹי לִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה וְאָכְלוּ בַשְּׂעִרִיד וְשָׁבְעוּ: אֲרִי תִשְׁצִי לַעֲשֹׂרָא יֵת כָּל מַעֲשֶׂר עַל־לִתְךָ בִּשְׂמָתָא תְּלִיתָא שָׁנַת מַעֲשֶׂרָא וְתַתָּן לָלוֹאֲנִי לְגִיּוּרָא לִיתְמָא וְלֹאֲרִמְלָא וְיִכְלֹן בְּקִרְוִיד וְיִשְׁבְּעוּן: י וְאִמְרַתְּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּעֲרִיתִי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נִתְּנִי לָלוֹי וְלִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה כָּל־מִצְוֹתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי: וְאִמְרַתְּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּעֲרִיתִי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נִתְּנִי לָלוֹי וְלִגְר לִיתָם וְלֹאֲלִמְנָה כָּל־מִצְוֹתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ וְלֹא שִׁכַּחְתִּי: וְתִימַר קִדָּם יִי אֱלֹהֶיךָ פְּלַתִּי קֹדֶשׁ מַעֲשֶׂרָא מִן בֵּיתָא וְאַף יִהְיֶהֱתָה לָלוֹאֲנִי וְלִגִּיּוּרָא לִיתְמָא וְלֹאֲרִמְלָא כָּל פְּקוּדֶיךָ דִּי פְּקִידְתָּנִי לֹא עֲבַרְתִּי מִפְּקוּדֶיךָ וְלֹא אֶתְנַשִּׁיתִי: יד לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאִנִּי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בַעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמָא וְלֹא־נִתְּנִי מִמֶּנּוּ לְמָת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאִנִּי מִמֶּנּוּ וְלֹא־בַעֲרִיתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמָא וְלֹא־נִתְּנִי מִמֶּנּוּ לְמָת שְׂמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: לֹא אֲכַלִּית מִנֶּה וְלֹא פְלַתִּי מִנֶּה בְּדַמְסָאָב וְלֹא יִהְיֶהֱתָה מִנֶּה לְמִית קְבִלִית לְמִימְרָא דִּי: יז אֱלֹהֵי עֲבָדִית כָּל דִּי פְּקִידְתָּנִי: יח הַשְׁקִיפָה מִמַּעַן קֹדֶשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אֲרָץ זָבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ: יט הַשְׁקִיפָה מִמַּעַן קֹדֶשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל

וּתְבַנֵּי תִמְן מִדְּבַחַת קָדָם יי אֱלֹהֶךָ מִדְּבַח אֲבָנִין
 לֹא תִרִים עֲלֵיהוֹן פְּרוּלָא: ו אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה
 אֶת־מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַעֲלִיתָ עָלָיו עֹלֹת
 לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת־מִזְבֵּחַ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַעֲלִיתָ עָלָיו עֹלֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ:
 אֲבָנִין שְׁלֵמִין תִּבְנֵי יֵת מִדְּבַחַת דִּי אֱלֹהֶךָ וְתַסֵּק
 עֲלוּהֵי עֲלוֹן קָדָם יי אֱלֹהֶךָ: ו וּבַחַת שְׁלָמִים
 וְאַכְלַת שֶׁם וְשִׁמְחַת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וּבַחַת
 שְׁלָמִים וְאַכְלַת שֶׁם וְשִׁמְחַת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
 וְתִכּוּס נִכְסַת קִנְדָּשִׁין וְתִכּוּל תִּמְן וְתַחֲדֵי קָדָם יי
 אֱלֹהֶךָ: ח וְכִתְבַּת עַל־הָאֲבָנִים אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֵר הַיִּטֵּב: וְכִתְבַּת עַל־הָאֲבָנִים
 אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֵר הַיִּטֵּב: וְתַכְתּוּב
 עַל אֲבָנַיָא יֵת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא הָדָא פִּרְשֵׁי
 יֵאוֹת: ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל־
 כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַסֵּפֶת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם
 הַזֶּה נִתְּיִית לָעָם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה
 וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַסֵּפֶת וּ
 וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִתְּיִית לָעָם לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ: וּמִלִּיל מֹשֶׁה וְכַהֲנָיָא לְרֹאֵי לְכָל יִשְׂרָאֵל
 לְמִימַר אֲצִית וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל יוֹמָא הַדִּין הַיּוֹמָא
 לַעֲמָא קָדָם יי אֱלֹהֶךָ: י וּשְׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ וְעָשִׂיתָ אֶת־מִצְוֹתָיו וְאֶת־חֻקָּיו אֲשֶׁר
 אֲנִכִּי מִצְוֶה הַיּוֹם: וּשְׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 וְעָשִׂיתָ אֶת־מִצְוֹתָיו וְאֶת־חֻקָּיו אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוֶה
 הַיּוֹם: וְתִקְבַּל לְמִימְרָא דִּי אֱלֹהֶךָ וְתַעֲבֹד יֵת
 פְּקוּדֵיהִי וְיֵת קִימוּהִי דִּי אֲנָא מִפְּקֻדָּךְ יוֹמָא דִּין: ס
 חֲמִישִׁי יא וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בְּיוֹם הַהוּא לֵאמֹר:
 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בְּיוֹם הַהוּא לֵאמֹר: וּפְקִיד
 מֹשֶׁה יֵת עֲמָא בְּיוֹמָא הַהוּא לְמִימַר: יב אֱלֹהִי
 יַעֲמְדוּ לְבָרְךָ אֶת־הָעָם עַל־תֵּר גְּרוּיִם בְּעִבְרָכֶם
 אֶת־הִירְדֵּן שְׁמַעוֹן וְלֵוִי וַיהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכָר וַיִּסָּפָה
 וּבְנֵימִן: אֱלֹהִי יַעֲמְדוּ לְבָרְךָ אֶת־הָעָם עַל־תֵּר גְּרוּיִם
 בְּעִבְרָכֶם אֶת־הִירְדֵּן שְׁמַעוֹן וְלֵוִי וַיהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכָר

שְׁמוֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוֶה אֶתְכֶם
 הַיּוֹם: וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְחֲנִי יִשְׂרָאֵל אֶת־הָעָם לֵאמֹר
 שְׁמוֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוֶה אֶתְכֶם
 הַיּוֹם: וּפְקִיד מֹשֶׁה וְסָבִי יִשְׂרָאֵל יֵת עֲמָא לְמִימַר
 טר יֵת כָּל תַּפְקֻדָּתָא דִּי אֲנָא מִפְּקֻדָּךְ יִתְכּוֹן יוֹמָא
 דִּין: כ וְהָיָה בְּיוֹם אֲשֶׁר תַּעֲבְרוּ אֶת־הִירְדֵּן
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְהִקְמַתָּ
 לָךְ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וְשִׁדְתָּ אוֹתָם בְּשִׁיד: וְהָיָה בְּיוֹם
 אֲשֶׁר תַּעֲבְרוּ אֶת־הִירְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְהִקְמַתָּ לָךְ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת וְשִׁדְתָּ
 אוֹתָם בְּשִׁיד: וַיְהִי בְּיוֹמָא דִּי תַעֲבְרוּן יֵת יִרְדְּנָא
 לַאֲרַעָא דִּי אֱלֹהֶךָ יִהְיֶה לָךְ וְתִקִּים לָךְ אֲבָנִין
 רַבְרַבִּין וְתַסּוּד יִתְהוֹן בְּסִידָא: ג וְכִתְבַּת עֲלֵיהֶן
 אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעִבְרָךְ לְמַעַן
 אֲשֶׁר תִּבְאֵ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָתַן
 לָךְ אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבֵּשׁ פֶּאֶשׁר דְּבַר יְהוָה
 אֱלֹהֵי־אֲבֹתֶיךָ לָךְ: וְכִתְבַּת עֲלֵיהֶן אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעִבְרָךְ לְמַעַן אֲשֶׁר תִּבְאֵ אֶל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָתַן לָךְ אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדִבֵּשׁ
 פֶּאֶשׁר דְּבַר יְהוָה אֱלֹהֵי־אֲבֹתֶיךָ לָךְ: וְתַכְתּוּב
 עֲלֵיהֶן יֵת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא הָדָא בְּמַעֲבְרָךְ
 בְּדִיל דִּי תַעֲוֹל לַאֲרַעָא דִּי אֱלֹהֶךָ יִהְיֶה לָךְ אֲרַעָא
 עֲבָדָא חֶלֶב וְדִבֵּשׁ פֶּמָא דִּי מִלִּיל יי אֱלֹהִי
 דְּאַבְרָהָם לָךְ: ד וְהָיָה בְּעִבְרָכֶם אֶת־הִירְדֵּן
 תִּקְיִמוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוֶה
 אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּתֵר עֵיבַל וְשִׁדְתָּ אוֹתָם בְּשִׁיד:
 וְהָיָה בְּעִבְרָכֶם אֶת־הִירְדֵּן תִּקְיִמוּ אֶת־הָאֲבָנִים
 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּתֵר עֵיבַל
 וְשִׁדְתָּ אוֹתָם בְּשִׁיד: וַיְהִי בְּמַעֲבְרָכוֹן יֵת יִרְדְּנָא
 תִּקְיִמוֹן יֵת אֲבָנַיָא הָאֵלֶּין דִּי אֲנָא מִפְּקֻדָּךְ יִתְכּוֹן
 יוֹמָא דִּין בְּטוֹרָא דְּעֵיבַל וְתַסּוּד יִתְהוֹן בְּסִידָא:
 ה וּבְנִיתָ שֶׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִזְבֵּחַ אֲבָנִים
 לֹא־תִנְיָף עֲלֵיהֶם כּוֹרֵל: וּבְנִיתָ שֶׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה
 אֱלֹהֶיךָ מִזְבֵּחַ אֲבָנִים לֹא־תִנְיָף עֲלֵיהֶם כּוֹרֵל:

וַיֹּסֶף וּבְנִימָן: אֵלֶּיךָ יְקִימוּן לְבָרְכָא יְתַּעֲמָא עַל
טוֹרָא דְגִרְזִים בְּמַעֲבְרֵכֶון יְתַּדְנָא שְׁמַעוֹן וְלֵוִי
וַיְהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכָר וַיֹּסֶף וּבְנִימָן: י' וְאַלֹּהֵי יַעֲקֹב
עַל־הַקָּלָלָה בְּהָר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וְזַבּוּלֹן
דִּן וְנַפְתָּלִי: וְאַלֹּהֵי יַעֲקֹב עַל־הַקָּלָלָה בְּהָר עֵיבָל
רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וְזַבּוּלֹן דִּן וְנַפְתָּלִי: וְאַלִּין יְקִימוּן
עַל לְוִטִּיא בְּטוֹרָא דְעֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאֲשֶׁר וְזַבּוּלֹן
דִּן וְנַפְתָּלִי: י' וְעֵנּוּ הַלְלוּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל קוֹל רֹם: וְעֵנּוּ הַלְלוּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל קוֹל רֹם: וַיְתִיבוּן לְזָאִי וַיִּמְרוּן לְכָל אֲנָשׁ
יִשְׂרָאֵל קָלָא רָמָא: ס טו אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
פֶּסֶל וּמִסֵּכָה תוֹעֵבַת יְהוָה מַעֲשֶׂה יְדֵי חָרָשׁ
וְשֵׁם בִּסְתֵר וְעֵנּוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן: אָרוּר
הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמִסֵּכָה תוֹעֵבַת יְהוָה
מַעֲשֶׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשֵׁם בִּסְתֵר וְעֵנּוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ
אָמֵן: לִיט גִּבְרָא דִּי יַעֲבֹד צֻלָּם וּמִתְקָא מְרַחֲקָא
קָדָם יי עֲבַד יְדֵי אָמֵן וּמִשׁוּי בִּסְתֵרָא וַיְתִיבוּן כָּל
עַמָּא וַיִּמְרוּן אָמֵן: ס טו אָרוּר מַקְלָה אֲבִיו וְאִמּוֹ
וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַקְלָה אֲבִיו וְאִמּוֹ
וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּיקְלֵי אֲבֹהֵי וְאִמֵּה
וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס י' אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רַעְהוּ
וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רַעְהוּ
וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּישְׁנֵי תַּחֲוּמָא דַּחֲבֵרָה
וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס י' אָרוּר מַשְׁגָּה עוֹר
בִּדְרֹךְ וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַשְׁגָּה עוֹר
בִּדְרֹךְ וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּישְׁנֵי עוֹרָא
בְּאַרְחָא וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס י' אָרוּר מַטָּה
מִשְׁפַּט גְּרִיתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן:
אָרוּר מַטָּה מִשְׁפַּט גְּרִיתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמְרָא כָּל־
הָעָם אָמֵן: לִיט דִּישְׁנֵי דִּין דִּינָר וְתַמָּא וְאַרְמָלָא
וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: כ' אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־אִשְׁתִּי
אֲבִיו כִּי גִלָּה בְּנָה אֲבִיו וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן:
אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־אִשְׁתִּי אֲבִיו כִּי גִלָּה בְּנָה אֲבִיו וְאָמְרָא
כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּישְׁכּוּב עַם אֶתֶּת אֲבֹהֵי אֲרִי

גְּלִי בְּנָפָא דְאַבּוּהֵי וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס
כ' אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמְרָא כָל־הָעָם
אָמֵן: אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמְרָא כָל־הָעָם
אָמֵן: לִיט דִּישְׁכּוּב עַם כָּל בְּעִירָא וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא
אָמֵן: ס כ' אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־אֶחָתוֹ בִּתְּאֲבִיו אוֹ
בִּתְּאִמּוֹ וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־
אֶחָתוֹ בִּתְּאֲבִיו אוֹ בִּתְּאִמּוֹ וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן:
לִיט דִּישְׁכּוּב עַם אֶחָתָה בִּתְּאֲבֹהֵי אוֹ בִּתְּאִמֵּה
וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס כ' אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־
חֲתָנָתוֹ וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר שִׁכְבַּל עַם־
חֲתָנָתוֹ וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּישְׁכּוּב עַם
חֲמוּתָה וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס כ' אָרוּר מַכָּה
רַעְהוּ בִּסְתֵרָא וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר מַכָּה
רַעְהוּ בִּסְתֵרָא וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּישְׁכּוּב
לְחֻבְרָה בִּסְתֵרָא וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס כ' אָרוּר
לְקַח שְׁחָד לְחֻבְרָה נֶפֶשׁ דָּם נָקִי וְאָמְרָא כָל־הָעָם
אָמֵן: אָרוּר לְקַח שְׁחָד לְחֻבְרָה נֶפֶשׁ דָּם נָקִי וְאָמְרָא
כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּי מַקְבֵּל שְׁחָדָא לְמַקְטֵל
נֶפֶשׁ דָּם יְכִי וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא אָמֵן: ס טו אָרוּר
אֲשֶׁר לֹא־יִקְיָם אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת
אוֹתָם וְאָמְרָא כָל־הָעָם אָמֵן: אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יִקְיָם
אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמְרָא
כָל־הָעָם אָמֵן: לִיט דִּי לֹא יִקְיָם יְתַּעֲמָא
אוֹרִיתָא הָדָא לְמַעַבְדַּד יְתַּהוֹן וַיִּמְרָא כָּל עַמָּא
אָמֵן: פ' א' וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר
אֲנִכִּי מִצְוֶה הַיּוֹם וְנִתְּנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֲלֶיךָ
כָּל־גּוֹי הָאָרֶץ: וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר
אֲנִכִּי מִצְוֶה הַיּוֹם וְנִתְּנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֲלֶיךָ
כָּל־גּוֹי הָאָרֶץ: וְהָיָה אִם קִבְּלָא תִּקְבֵּל לְמִימְרָא
דִּי אֱלֹהֶיךָ לְמַטֵּר לְמַעַבְדַּד יְתַּעֲמָא כָּל פְּקוּדוֹהֵי דִּי אֲנָא
מִפְּקֻדָּה יוֹמָא דִּין וְיִתְּנָה יי אֱלֹהֶיךָ עֲלֶיךָ כָּל
עַמְמֵי אֲרַעָא: כ' וְכָאֵו עֲלֶיךָ כָּל־הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה

תטר ית פקודיא דיי אלהך ויהיך בארצן דתקנן
 קדמוהי: וראו פלעמי הארץ כי שם יהוה
 נקרא עליך ויראו ממך: וראו פלעמי הארץ כי
 שם יהוה נקרא עליך ויראו ממך: ויחזון כל
 עממי ארעא ארי שמא דיי אתקרי עלך וידחלון
 מנך: ויהוה יתן לך לטובה בפרי בטנך
 ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך על האדמה
 אשר נשבע יהוה לאבותיך לתת לך: ויהוה יתן
 לך לטובה בפרי בטנך ובפרי בהמתך ובפרי
 אדמתך על האדמה אשר נשבע יהוה לאבותיך
 לתת לך: וייתרנך יי לטבא פולדא דמען
 ויבולדא דבעירך ויבאפא דארעך על ארעא די
 קיים יי לאבקהך למתן לך: ויפתח יהוה לך
 את-אוצרו הטוב את-השמים לתת מטר-ארצך
 בעתו ולברך את כל-מעשה ידך והלוית גוים
 רבים ואתה לא תלוה: ויפתח יהוה לך
 את-אוצרו הטוב את-השמים לתת מטר-ארצך
 בעתו ולברך את כל-מעשה ידך והלוית גוים
 רבים ואתה לא תלוה: ויפתח יי לך ית אוצרה
 טבא ית שמיא למתן מטר ארעך בעדגה ולברכא
 ית כל עובדי ידך ותוזף לעממין סגיאין ואת לא
 תזוף: ונתנך יהוה לראש ולא לזנב והיית רק
 למעלה ולא תהיה למטה פיתשמע אל-
 מצות: יהוה אלהיך אשר אנכי מצוה היום
 לשמור ולעשות: ונתנך יהוה לראש ולא לזנב
 והיית רק למעלה ולא תהיה למטה פיתשמע
 אל-מצות: יהוה אלהיך אשר אנכי מצוה היום
 לשמור ולעשות: ויתננך יי לתקוף ולא לחלש
 ויהי ברם לעלא ולא תהי לתחתא ארי תקבל
 לפקודיא דיי אלהך די אנא מפקדך יומא דין
 למטר ולמעבד: ולא תסור מפל-הדברים
 אשר אנכי מצוה אתכם היום ושמאול
 ללכת אחרי אלהים אחרים לעבדם: ולא תסור
 מפל-הדברים אשר אנכי מצוה אתכם היום וימן

והשיגך כי תשמע בקול יהוה אלהיך: ויבאו
 עליך בל-הברכות האלה והשיגך כי תשמע בקול
 יהוה אלהיך: וייתון עלך כל ברקתא האלין
 וידבקנך ארי תקבל למימרא דיי אלהך: ג ברוך
 אתה בעיר וברוך אתה בשדה: ברוך אתה
 בעיר וברוך אתה בשדה: בריך את ברקתא
 וברוך את בחקלא: ה ברוך פרי-בטנך ופרי
 אדמתך ופרי בהמתך שגר אלפיך ועשתרות
 צאנך: ברוך פרי-בטנך ופרי אדמתך ופרי
 בהמתך שגר אלפיך ועשתרות צאנך: בריך
 ולדא דמען ואבא דארעך וילדא דבעירך בקרי
 תורין ועדרי ענף: ה ברוך טנאך ומשאריתך:
 ברוך טנאך ומשאריתך: בריך סלף ואצותך:
 ו ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך: ברוך
 אתה בבאך וברוך אתה בצאתך: בריך את
 במעלך וברוך את במפקך:

שיש ויתן יהוה את-איביך הקמים עליך נגפים
 לפניך בדרך אחד יצאו אליך ובשבועה דרכים
 ינוסו לפניך: ויתן יהוה את-איביך הקמים עליך
 נגפים לפניך בדרך אחד יצאו אליך ובשבועה
 דרכים ינוסו לפניך: ויתן יי ית בעלי דבבך
 דקמין עלך תבירין גדמך בארמא חד יפקון
 לותך ובשבועה ארצן יערקון מקדמך: ח יצו
 יהוה אתך את-הברכה באסמך ובכל משלח
 ידך וברכך בארץ אשר-יהוה אלהיך נתן לך:
 יצו יהוה אתך את-הברכה באסמך ובכל משלח
 ידך וברכך בארץ אשר-יהוה אלהיך נתן לך:
 יפקד יי עמן ית ברקתא באוצרך ובכל אושטות
 ידך ויברכנך בארעא דיי אלהך יחב לך: ט יקימך
 יהוה לו לעם קדוש כאשר נשבע-לך כי
 תשמור את-מצות יהוה אלהיך והלכת בדרךיו:
 יקימך יהוה לו לעם קדוש כאשר נשבע-לך כי
 תשמור את-מצות יהוה אלהיך והלכת בדרךיו:
 יקימנך יי לה לעם קדיש כמא די קיים לך ארי

וּשְׂמָאוֹל לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרֵים לְעַבְדָּם:
 וְלֹא תִסְטֹן מִכָּל פִּתְגָמָיָא דִּי אָנָּא מִפְּקֹד יִתְכֹּן
 יוֹמָא דִּין יִמְיָנָא וּשְׂמָאֵלָא לְמַהֲד בְּתַר טַעֲוֹת
 עֲמָמָיָא לְמִפְלַחְנוּן: פ טו וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַעַ
 בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־
 מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אֶנְכִי מִצְוֶה הַיּוֹם וּבָאוּ
 עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגוּד: וְהָיָה אִם־
 לֹא תִשְׁמַעַ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
 אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אֶנְכִי מִצְוֶה הַיּוֹם
 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגוּד: וַיְהִי אִם
 לֹא תִקַּבַּל בְּמִימְרָא דִּי אֱלֹהֶךָ לְמַטַּר לְמַעַבְדַּד יַת
 כָּל פְּקוּדוֹתֶיהָ וְקִנְיָנוֹתֶיהָ דִּי אָנָּא מִפְּקֹדֶךָ יוֹמָא דִּין
 וַיִּיתֵנוּן עֲלֶךָ כָּל לְוִטְיָא הָאֵלִין וַיִּדְבַּקְנֶךָ: טז אַרְוֹר
 אַתָּה בְּעִיר וְאַרְוֹר אַתָּה בַּשָּׂדֶה: אַרְוֹר אַתָּה
 בְּעִיר וְאַרְוֹר אַתָּה בַּשָּׂדֶה: לִיט אַתָּה בְּקִרְתָּא וְלִיט
 אַתָּה בְּחֻקְלָא: יז אַרְוֹר טַנְאָךְ וּמִשְׁאֲרִיתְךָ: אַרְוֹר
 טַנְאָךְ וּמִשְׁאֲרִיתְךָ: לִיט סֻלָּךְ וְאַצְוֹתְךָ: יח אַרְוֹר
 פְּרִי־בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמְתְךָ שֹׁגֵר אֶלְפִיךָ וְעִשְׁתֶּרֶת
 צֹאנְךָ: אַרְוֹר פְּרִי־בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמְתְךָ שֹׁגֵר אֶלְפִיךָ
 וְעִשְׁתֶּרֶת צֹאנְךָ: לִיט וְלָדָא דְמַעֲדָא וְאַבָּא דְאַרְעָךָ
 בְּקִרְיָ תוֹרִיךָ וְעִדְרֵי עֲנָךְ: יט אַרְוֹר אַתָּה בְּבֹאֲךָ
 וְאַרְוֹר אַתָּה בְּצִאתְךָ: אַרְוֹר אַתָּה בְּבֹאֲךָ וְאַרְוֹר
 אַתָּה בְּצִאתְךָ: לִיט אַתָּה בְּמַעֲלָךָ וְלִיט אַתָּה
 בְּמַפְקָךָ: כ יִשְׁלַח יְהוָה אֶת־הַמֶּאֱרָה אֶת־
 הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמּוֹגֵרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר
 תַּעֲשֶׂה עַד הַשְּׂמֹדֶךָ וְעַד־אַבְדֹּךָ מִהֵרָ מִפְּנֵי רָע
 מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר עֹזְבֹתֵנִי: יִשְׁלַח יְהוָה אֶת־
 הַמֶּאֱרָה אֶת־הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמּוֹגֵרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח
 יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הַשְּׂמֹדֶךָ וְעַד־אַבְדֹּךָ מִהֵרָ
 מִפְּנֵי רָע מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר עֹזְבֹתֵנִי: יג יְהוָה יִי בְּךָ יַת
 מְאֻרְתָּא וַיַּת שְׂגוּשִׁיָּא וַיַּת מְזוּפִּיתָא בְּכָל אוֹשְׁטוֹת
 יָדְךָ דִּי תַעֲבֹד עַד דְּתִשְׁתַּצִּי וְעַד דְּתִיבֹד בְּפִרְעָא מִן
 קְדָם בִּישׁוֹת עוֹבְדֵיךָ דְּשִׁבְקָתָא דְחֻלְתֵּי: כא יִדְבַּק
 יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדְּבָר עַד כְּלָתוֹ אֶתְךָ מֵעַל

הַאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׂמָה לְרִשְׁתָּהּ: ידבֿק
 יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדְּבָר עַד כְּלָתוֹ אֶתְךָ מֵעַל הַאֲדָמָה
 אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׂמָה לְרִשְׁתָּהּ: ידבֿק יִי בְּךָ יַת
 מוֹתָא עַד דְּיִשְׁתַּצִּי יְתָךְ מֵעַל אַרְעָא דִּי אַתָּה עַל־
 לְתַמָּן לְמִירְתָּהּ: כב יִכְכֶּה יְהוָה בַּשְּׁחָפַת
 וּבִקְדָחַת וּבְדִלְקַת וּבְחִרְחֹל וּבְחִרְבַּת וּבִשְׂדֵפוֹן
 וּבִירְקוֹן וּרְדִפוֹךָ עַד אֲבֻרְךָ: יִכְכֶּה יְהוָה בַּשְּׁחָפַת
 וּבִקְדָחַת וּבְדִלְקַת וּבְחִרְחֹל וּבְחִרְבַּת וּבִשְׂדֵפוֹן
 וּבִירְקוֹן וּרְדִפוֹךָ עַד אֲבֻרְךָ: ימחֿנֶךָ יִי בַּשְּׁחָפַת
 וּבִקְדָחַת וּבְדִלְקַת וּבְחִרְחֹרָא וּבְחִרְבָא
 וּבִשְׂדֵפוֹנָא וּבִירְקוֹנָא וּרְדִפוֹךָ עַד דְּתִיבֹד: כג וְהָיוּ
 שְׂמִיד אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֻשֶׁת וְהָאֶרֶץ אֲשֶׁר־
 תַּחְתִּיד בְּרוֹל: וְהָיוּ שְׂמִיד אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֻשֶׁת
 וְהָאֶרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתִּיד בְּרוֹל: וַיְהִיו שְׂמִיד דִּי עֲלוּי
 רִישְׁךָ חֲסִינִין כְּנֻשָּׂא מְלֻאָחַתָּא מְטָרָא וְאַרְעָא דִּי
 תַּחוּתְךָ תְּקִיפָא כְּפִרְזָלָא מְלֻמְעָבַד פְּרִין: כד יִתֵּן
 יְהוָה אֶת־מִטַּר אֶרְצְךָ אֲבָק וְעַפְרָא מִן־הַשָּׁמַיִם
 יִרְדַּ עָלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ: יתֵּן יְהוָה אֶת־מִטַּר אֶרְצְךָ
 אֲבָק וְעַפְרָא מִן־הַשָּׁמַיִם יִרְדַּ עָלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ:
 יתֵּן יִי יַת מִטַּר אֶרְעָךָ אֲבָקָא וְעַפְרָא מִן שְׂמָיָא
 יִחַת עֲלֶךָ עַד דְּתִשְׁתַּצִּי: כה יִתְנֶךָ יְהוָה א גִּגָּה
 לִפְנֵי אֵיבֶיךָ בְּרֹדֶךָ אַחֲרַיִם תִּצָּא אֵלָיו וּבִשְׂבָעָה
 דְּרָכִים תִּנּוּם לִפְנָיו וְהָיִיתָ לְעֹשֶׂה לְכָל מַמְלָכוֹת
 הָאֶרֶץ: יתְנֶךָ יְהוָה א גִּגָּה לִפְנֵי אֵיבֶיךָ בְּרֹדֶךָ אַחֲרַיִם
 תִּצָּא אֵלָיו וּבִשְׂבָעָה דְּרָכִים תִּנּוּם לִפְנָיו וְהָיִיתָ
 לְעֹשֶׂה לְכָל מַמְלָכוֹת הָאֶרֶץ: יתְנֶנְךָ יִי תְבִיר קְדָם
 סִנְאָךָ בְּאַרְחָא חֲדָא תְּפּוֹק לְוַתָּה וּבִשְׂבָעָא אֶרְחֹן
 תַּעֲרוֹק מִקְדָּמוֹתֶיהָ וְתִהִי לְזִיעַ לְכָל מַלְכוּת אֶרְעָא:
 כו וְהָיִיתָ נִבְלָתְךָ לְמֵאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
 וּלְכַהֲמַת הָאֶרֶץ וְאִין מַחֲרִיד: וְהָיִיתָ נִבְלָתְךָ
 לְמֵאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכַהֲמַת הָאֶרֶץ וְאִין
 מַחֲרִיד: וְתִהִי נִבְלָתְךָ מִשְׁגָּרָא לְמִיכַל לְכָל עוֹפָא
 דְּשְׂמָיָא וּלְכַעֲיֶרֶת אֶרְעָא וְלִית דְּמִנִּיד: כז יִכְכֶּה
 יְהוָה בַּשְּׁחִין מִצְרִיִם כְּתִיב וּבַעֲפָלִים קָרִי וּבַמְּחֹרִים

בידו: הַ פְּרִי אֲדָמָתְךָ וְכָל־יִגְעֶךָ יֹאכַל עִם
 אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְהָיִיתָ רָק עֹשֶׂה וְרָצוֹן כָּל־
 הַיָּמִים: פְּרִי אֲדָמָתְךָ וְכָל־יִגְעֶךָ יֹאכַל עִם אֲשֶׁר
 לֹא־יָדַעְתָּ וְהָיִיתָ רָק עֹשֶׂה וְרָצוֹן כָּל־הַיָּמִים:
 אָבָא דֶּאֱרֻעָךָ וְכָל לֹאוֹתָךָ יָכוֹל עָמָא דִּי לֹא יָדַעְתָּ
 וְתַהֵי בְרַם עֲשִׂיק וְרַעִיעַ כָּל יוֹמָיָא: הַ וְהָיִיתָ
 מְשֻׁנָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: וְתַהֵי
 מְשֻׁנָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: וְתַהֵי
 מְשֻׁנָּע מִחֲזוּ עֵינֶיךָ דִּי תַחֲזִי: הַ יִּכְכֹּה יְהוָה
 בְּשָׁחִין רָע עַל־הַבְּרִפִּים וְעַל־הַשְּׁקִים אֲשֶׁר
 לֹא־תוּכַל לְהִרְפָּא מִכָּף רִגְלֶךָ וְעַד קִדְמָךָ:
 יִכְכֹּה יְהוָה בְּשָׁחִין רָע עַל־הַבְּרִפִּים וְעַל־הַשְּׁקִים
 אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהִרְפָּא מִכָּף רִגְלֶךָ וְעַד קִדְמָךָ:
 יִמְחַנֵּךְ יִי בְּשַׁחֲנָא בִישָׂא עַל רַכְבֵּיָא וְעַל שְׁקִיָּא
 דִּי לֹא תִכּוֹל לְאַתְפָּא מִפְּרַסַת רִגְלֶךָ וְעַד מוֹחֶךָ:
 הַ יוֹלֵךְ יְהוָה אֶתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים
 עֲלֶיךָ אֶל־גֹּזֵי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אֶתְּךָ וְאֶבְרָתְךָ
 וְעִבְרַת שָׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים עֵץ וְאָבֹן: יוֹלֵךְ
 יְהוָה אֶתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר תָּקִים עֲלֶיךָ אֶל־גֹּזֵי
 אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אֶתְּךָ וְאֶבְרָתְךָ וְעִבְרַת שָׁם אֱלֹהִים
 אַחֲרִים עֵץ וְאָבֹן: יִגְלִי יִי יִתֵּן וְיִת מַלְכְּךָ דִּי
 תָּקִים עֲלֶיךָ לְעַם דִּי לֹא יָדַעְתָּ אֶת וְאֶבְרָתְךָ
 וְתִפְלַח תִּמְן לְעַמְמָיָא פְּלַחִי טַעֲוִתָא אַעָא וְאַבְנָא:
 הַ וְהָיִיתָ לְשִׁמָּה לְמוֹשֵׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכָל הָעַמִּים
 אֲשֶׁר־יִנְהַגְךָ יְהוָה שָׁמָּה: וְהָיִיתָ לְשִׁמָּה לְמוֹשֵׁל
 וְלִשְׁנִינָה בְּכָל הָעַמִּים אֲשֶׁר־יִנְהַגְךָ יְהוָה שָׁמָּה:
 וְתַהֵי לְצִדּוֹ לְמַתַּל וּלְשׁוּעֵי בְּכָל עַמְמָיָא דִּי
 יִדְבָּרְנָךְ יִי לְתִמְן: הַ זֶּרַע רַב תּוֹצִיא הַשְּׂדֵה
 וּמַעֲט תִּאָּסֵּף כִּי יִחְסְלוּ הָאֲרָבָה: זֶרַע רַב
 תּוֹצִיא הַשְּׂדֵה וּמַעֲט תִּאָּסֵּף כִּי יִחְסְלוּ הָאֲרָבָה:
 בַּר זֶרַע סָגִי תִּפְקַח לְחֻקְלָא וְזַעַר תִּכְנוֹשׁ אֲרִי
 יִחְסְלָנָה גּוֹבָא: הַ פְּרָמִים תִּטְעַן וְעִבְרַת וַיִּין
 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה וְלֹא תִאָּגֵר כִּי תֹאכְלוּ תַחֲלַעַת:
 פְּרָמִים תִּטְעַן וְעִבְרַת וַיִּין לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה וְלֹא תִאָּגֵר

וּבִגְרָב וּבְחָרָם אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהִרְפָּא: יִכְכֹּה
 יְהוָה בְּשָׁחִין מְצֻרִים וּבְמַחֲרִים וּבִגְרָב וּבְחָרָם אֲשֶׁר
 לֹא־תוּכַל לְהִרְפָּא: יִמְחַנֵּךְ יִי בְּשַׁחֲנָא דְּמַצְרִים
 וּבְטַחֲוִרִין וּבִגְרָבָא וּבְחָרִים יִבִּישׁ דִּי לֹא תִכּוֹל
 לְאַתְפָּא: הַ יִּכְכֹּה יְהוָה בְּשָׁחֲוִין וּבְעִוְרִין
 וּבְתַמְהוֹן לִכְבֵּי: יִכְכֹּה יְהוָה בְּשָׁחֲוִין וּבְעִוְרִין
 וּבְתַמְהוֹן לִכְבֵּי: יִמְחַנֵּךְ יִי בְּטַפְשׁוֹתָא וּבְסַמִּיוֹתָא
 וּבְשַׁעֲמֻמוֹת לְבָא: הַ וְהָיִיתָ מְשֻׁנָּע בְּצַהֲרִים
 כְּאֲשֶׁר יִמְשֵׁשׁ הָעוֹר בְּאַפְלָה וְלֹא תִצְלִיחַ
 אֶת־דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אֶךְ עֹשֶׂה וְגִזּוֹל כָּל־הַיָּמִים
 וְאִין מוֹשִׁיעַ: וְהָיִיתָ מְשֻׁנָּע בְּצַהֲרִים כְּאֲשֶׁר
 יִמְשֵׁשׁ הָעוֹר בְּאַפְלָה וְלֹא תִצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶיךָ
 וְהָיִיתָ אֶךְ עֹשֶׂה וְגִזּוֹל כָּל־הַיָּמִים וְאִין מוֹשִׁיעַ:
 וְתַהֵי מְשֻׁנָּע בְּטִיְהָרָא כְּמָא דִּי מִשֵּׁשׁ עוֹרָא
 בְּקִבְלָא וְלֹא תִצְלַח יֵת אֶרְחֶתֶךָ וְתַהֵי בְרַם עֲשִׂיק
 וְאַנִּים כָּל יוֹמָיָא וְלִית דְּפָרִיק: הַ אִשָּׁה תִּאָּרֵשׁ
 וְאִישׁ אַחֵר כְּתִיב יִשְׁלַח קִרִי יִשְׁכַּבְנָה בֵּית תִּכְנָה
 וְלֹא־תִשָּׁב בּוֹ פְּרָם תִּטְעַן וְלֹא תִחַלְלֵנוּ: אִשָּׁה
 תִּאָּרֵשׁ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁכַּבְנָה בֵּית תִּכְנָה וְלֹא־תִשָּׁב
 בּוֹ פְּרָם תִּטְעַן וְלֹא תִחַלְלֵנוּ: אֶתְתָא תִּירוֹס וּגְבַר
 אַחֲרָן יִשְׁכַּבְנָה בֵּיתָא תִּכְנִי וְלֹא תִיתַב בַּה פְּרָמָא
 תִּצּוּב וְלֹא תִחַלְלֵנָה: הַ שׁוֹרֶךְ טְבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא
 תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמִירָךְ גִּזּוֹל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יִשׁוּב לָךְ
 צֹאנֶךָ נִתְּנוֹת לְאִיבֶיךָ וְאִין לָךְ מוֹשִׁיעַ: שׁוֹרֶךְ
 טְבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמִירָךְ גִּזּוֹל מִלְּפָנֶיךָ
 וְלֹא יִשׁוּב לָךְ צֹאנֶךָ נִתְּנוֹת לְאִיבֶיךָ וְאִין לָךְ
 מוֹשִׁיעַ: תוֹרֶךְ יְהִי נָכֵס לְעֵינֶיךָ וְלֹא תִיכּוֹל מִנָּה
 חֲמִירָךְ יְהִי אָגֵס מִקְדָּמְךָ וְלֹא יִתּוּב לָךְ עֲנָךְ מְסִירִין
 לְבַעֲלִי דְּכִכָּךְ וְלִית לָךְ פְּרִיק: הַ בְּנִיךָ וּבְנִתֶיךָ
 נִתְּנוּ לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם
 כָּל־הַיּוֹם וְאִין לֹאֵל יִדָּךְ: בְּנִיךָ וּבְנִתֶיךָ נִתְּנוּ
 לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל־הַיּוֹם
 וְאִין לֹאֵל יִדָּךְ: בְּנִיךָ וּבְנִתֶיךָ מְסִירִין לְעַמָּא אַחֲרָן
 וְעֵינֶיךָ חֲזָן וְיִסּוּפֶן בְּגִלְחָן כָּל יוֹמָא וְלִית חִילָא

כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתְּלַעֲתִים: כִּרְמִין תִּצּוּב וְתִפְלַח וְחִמְרָא לֹא תִשְׁתִּי וְלֹא תִכְנֹשׁ אֲרִי תִכְלֶנָּה תִלְעֶתָא: מ וַיְהִי לָךְ בְּכַל־גְּבוּלְךָ וְשִׁמּוֹן לֹא תִסּוּךְ כִּי יִשָּׁל וַיִּתֶּךָ: וַיְהִי לָךְ בְּכַל־גְּבוּלְךָ וְשִׁמּוֹן לֹא תִסּוּךְ כִּי יִשָּׁל וַיִּתֶּךָ: זִיתִין יְהוֹן לָךְ בְּכַל תַּחֲוֹמֶךָ וּמִשְׁחָא לֹא תִסּוּךְ אֲרִי יִתְרוֹן וַיִּתֶּיךָ: מא בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ כִּי יִלְכוּ בְּשָׂבִי: בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ לָךְ כִּי יִלְכוּ בְּשָׂבִי: בָּנִין וּבָנָן תּוֹלִיד וְלֹא יְהוֹן לָךְ אֲרִי יִהְיוּ בְּשָׂבִיָא: מב כָּל־עֵצֶךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ יִירֶשׁ הַצֶּלְצֹל: כָּל־עֵצֶךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ יִירֶשׁ הַצֶּלְצֹל: ל כָּל אֵילָנְךָ וְאִפְּא דְאַרְעֶךָ יִחַסְנָה סָקָה: מג הִגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מַעֲלָה מַעֲלָה וְאַתָּה תֵרֵד מִמָּטָה מִמָּטָה: הִגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מַעֲלָה מַעֲלָה וְאַתָּה תֵרֵד מִמָּטָה מִמָּטָה: תוֹתֵב עָרַל דִּי בִינְךָ יְהִי סָלִיק עַל מִנְּךָ לַעֲלֹא לַעֲלֹא וְאַתָּה תְּהִי נַחַת לַתַּחְתָּא לַתַּחְתָּא: מד הוּא יִלְוֶךְ וְאַתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב: הוּא יִלְוֶךְ וְאַתָּה לֹא תִלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב: הוּא יִזְפֶּנֶךָ וְאַתָּה לֹא תִזְפֶּנָּה הוּא יִזְפֶּנֶךָ וְאַתָּה לֹא תִזְפֶּנָּה: מה וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדִפוּךָ וְהִשְׁיגוּךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֵּיהֶם אֲשֶׁר צֻוֶּךָ: וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדִפוּךָ וְהִשְׁיגוּךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֵּיהֶם אֲשֶׁר צֻוֶּךָ: וַיִּתְּנוּ עֲלֶיךָ כָּל לִוְטָיָא הָאֵלִין וַיִּרְדֶּפֶנּוּ וַיִּדְבַקְנָךְ עַד דְּתִשְׁתַּצִּי אֲרִי לֹא קִפְלָתָא לְמִימְרָא דַּיִי אֱלֹהֶךָ לְמִשְׁר פְּקוּדֵיהִי וּקְנֻמוּהִי דִּי פִקְדֻךָ: מז וְהָיוּ בָךְ לְאוֹת וּלְמוֹפֶת וּבִזְרַעְךָ עַד־עוֹלָם: וְהָיוּ בָךְ לְאוֹת וּלְמוֹפֶת וּבִזְרַעְךָ עַד־עוֹלָם: וַיְהוֹן בָּךְ לְאוֹת וּלְמוֹפֶת וּבִבְנֶיךָ עַד עָלָם: מז תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עֲבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב מְרֹב כָּל: תַּחַת אֲשֶׁר

לֹא־עֲבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב מְרֹב כָּל: חֲלָף דִּי לֹא פִלְחָתָא קָדָם יִי אֱלֹהֶךָ בַּחֲדָא וּבְשִׁפְרוּת לָבָא מִסְּגִי כִּלָּא: מח וְעֲבַדְתָּ אֶת־אֱבִיךָ אֲשֶׁר יִשְׁלַחְנוּ יְהוָה בָּךְ בְּרַעֲב וּבְצָמָא וּבְעִירָם וּבְחֶסֶר כָּל וְנָתַן עַל בְּרוּל עַל־צוּאָרְךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ אַתָּה: וְעֲבַדְתָּ אֶת־אֱבִיךָ אֲשֶׁר יִשְׁלַחְנוּ יְהוָה בָּךְ בְּרַעֲב וּבְצָמָא וּבְעִירָם וּבְחֶסֶר כָּל וְנָתַן עַל בְּרוּל עַל־צוּאָרְךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ אַתָּה: וְתִפְלַח יָת בְּעָלֵי דְבִכּוּךָ דִּי יִגְרֹנָה יִי בָךְ בְּכַפְנָא וּבְצַחֲוֹתָא וּבְעַרְטִילָתָא וּבְחִסְרוֹת כִּלָּא וַיִּתֵּן נִיר פְּרוּלָא עַל צוּאָרְךָ עַד דִּישְׁתַּצִּי יָתָךְ: מט יִשָּׂא יְהוָה עֲלֶיךָ גּוֹי מִרְחָק מִקְצֶה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְּאֶה הַנָּשֵׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ: יִשָּׂא יְהוָה עֲלֶיךָ גּוֹי מִרְחָק מִקְצֶה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְּאֶה הַנָּשֵׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ: יתי יִי עֲלֶיךָ עִם מִרְחִיק מִסִּפֵּי אֲרַעָא כְּמָא דִּי מִשְׁתַּדִּי נִשְׂרָא עֲמָא דִּי לֹא תִשְׁמַע לִישְׁנָה: נ גּוֹי עִז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָּנִים לְזִקְוֹן וְנַעַר לֹא יָחוּן: גּוֹי עִז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָּנִים לְזִקְוֹן וְנַעַר לֹא יָחוּן: עס תִּקְרִיף אֶפְסִין דִּי לֹא יִסֵּב אֶפְסִין לִסְבָּא וְעַל יִנְקָא לֹא מִרְחָס: נא וְאָכַל פְּרִי בְּהֵמָתְךָ וּפְרִי־אֲדָמָתְךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁאִיר לָךְ דִּגְן תִּירֹשׁ וַיִּצְהַר שֹׁגֵר אֶלְפִּיךָ וְעִשְׂתֵּרֶת צֹאנְךָ עַד הַאֲבִידוֹ אַתָּה: וְאָכַל פְּרִי בְּהֵמָתְךָ וּפְרִי־אֲדָמָתְךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךָ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁאִיר לָךְ דִּגְן תִּירֹשׁ וַיִּצְהַר שֹׁגֵר אֶלְפִּיךָ וְעִשְׂתֵּרֶת צֹאנְךָ עַד הַאֲבִידוֹ אַתָּה: וַיִּיכּוֹל וּלְדָא דְבְּעִירְךָ וְאִפְּא דְאַרְעֶךָ עַד דְּתִשְׁתַּצִּי דִּי לֹא יִשְׂאֵר לָךְ עֲבוּרָא חִמְרָא וּמִשְׁחָא בְּקָרֵי תוֹרִיךָ וְעִדְרֵי עֲנָךְ עַד דִּיּוֹבֵד יָתָךְ: נב וְהִצֵּר לָךְ בְּכַל־שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת חֲמֹתֶיךָ הַגְּבֻהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בִּטְחָ בְּהֵן בְּכַל־אַרְצֶךָ וְהִצֵּר לָךְ בְּכַל־שְׁעָרֶיךָ בְּכַל־אַרְצֶךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ: וְהִצֵּר לָךְ בְּכַל־שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת חֲמֹתֶיךָ הַגְּבֻהֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בִּטְחָ

בַּסֵּתֶר בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצִיק לָךְ אֵיבֶךָ
 בִּשְׁעָרָיִךְ: וּבְשִׁלְיֹתָהּ הַיּוֹצֵאת | מִבֵּין רִגְלֶיהָ וּבִבְנֵיהָ
 אֲשֶׁר תֵּלֵד בִּי־תֹאכְלֶם בְּחֶסֶר־כָּל בַּסֵּתֶר בְּמִצּוֹר
 וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצִיק לָךְ אֵיבֶךָ בִּשְׁעָרָיִךְ: וּבִזְעַר
 בְּנֵהָ דִּי־פָקֹן מִנָּה וּבִבְנֵהָ דִּי תֵּלִיד אָרִי תִּכְלֹנוֹן
 בְּחֶסֶר־וֹת כָּלָא בַּסֵּתֶרָא בְּצִירָא וּבְעֻקְתָּא דִּי יַעַק
 לָךְ סָנְאָךְ בְּקִרְוִיךְ: נָה אִם־לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
 אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַפְתָּכִים בַּסֵּפֶר
 הַזֶּה לִּירְאָה אֶת־הַשֵּׁם הַנּוֹכַח וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: אִם־לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־
 דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַפְתָּכִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה לִירְאָה
 אֶת־הַשֵּׁם הַנּוֹכַח וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ:
 אִם לֹא תִשָּׁר לְמַעַבְדַּי יֵת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא הֵדָא
 דְּכִתְיִבִּין בַּסֵּפֶרָא הַדִּין לְמַדְחַל יֵת שְׁמָא יִקְרָא
 וְדַחֲלָא הַדִּין יֵת יִי אֱלֹהֶיךָ: נָה וְהַפְּלֵא יְהוָה
 אֶת־מִכְתָּבְךָ וְאֵת מִכּוֹת זֶרַעְךָ מִכּוֹת גְּדֻלָּת
 וְנִאֲמָנוֹת וְחָלִים רָעִים וְנִאֲמָנִים: וְהַפְּלֵא יְהוָה
 אֶת־מִכְתָּבְךָ וְאֵת מִכּוֹת זֶרַעְךָ מִכּוֹת גְּדֻלָּת וְנִאֲמָנוֹת
 וְחָלִים רָעִים וְנִאֲמָנִים: וְיַפְרֹשׁ יִי יֵת מִחֻתְךָ וְיֵת
 מִחַת בְּנִיךָ מִחֵן וּבְרָכָן וּמַהֲיִמָּנָן וּמִכְתָּשִׁין בִּישִׁין
 וּמַהֲיִמָּנִין: ׀ וְהַשִּׁיב בָּךְ אֶת כָּל־מִדּוֹה מִצָּרִים
 אֲשֶׁר יִגְרֹת מִפְּנֵיהֶם וְדַבְּקוּ בָּךְ: וְהַשִּׁיב בָּךְ אֶת
 כָּל־מִדּוֹה מִצָּרִים אֲשֶׁר יִגְרֹת מִפְּנֵיהֶם וְדַבְּקוּ בָּךְ:
 וְיִתֵּב בָּךְ יֵת כָּל מִכְתָּשִׁי מִצָּרִים דִּי דַחֲלֵתָא
 מִקְדָּמִיהוֹן וְיִדְבְּקוֹן בָּךְ: סָא גַם כָּל־חֲלִי וְכָל־
 מִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בַּסֵּפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 יַעֲלֵם יְהוָה עָלֶיךָ עַד הַשְּׁמֹדָד: גַּם כָּל־חֲלִי
 וְכָל־מִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בַּסֵּפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 יַעֲלֵם יְהוָה עָלֶיךָ עַד הַשְּׁמֹדָד: אִף כָּל מָרַע וְכָל
 מַחָא דִּי לֹא כְּתִיבִין בַּסֵּפֶרָא דְאוֹרִיתָא הֵדָא יִיתְנֹון
 יִי עֲלֶיךָ עַד דִּישְׁתַּצֵּן: סָב וְנִשְׁאֲרֹתֶם בְּמִתֵּי מַעֲט
 תַּחַת אֲשֶׁר הִיִּיתֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב בִּי־לֹא
 שְׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְנִשְׁאֲרֹתֶם בְּמִתֵּי
 מַעֲט תַּחַת אֲשֶׁר הִיִּיתֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב

בְּהֵן בְּכָל־אַרְצְךָ וְהִצֵּר לָךְ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ בְּכָל־אַרְצְךָ
 אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ: וְיַעַק לָךְ בְּכָל קִרְוִיךָ
 עַד דִּי־כַבֵּשׁ שׁוּרֶיךָ רַמְיָא וּכְרִיכֵיָא דִּי אֵת רַחֵץ
 לַאֲשִׁתּוֹכָא בְּהֵן בְּכָל אַרְעָךְ וְיַעַק לָךְ בְּכָל קִרְוִיךָ
 בְּכָל אַרְעָךְ דִּי יִהֵב יִי אֱלֹהֶיךָ לָךְ: נָה וְאִכְלֵת
 פְּרִי־בִטְנְךָ בִּשְׂר בְּנִיךָ וּבִנְתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ
 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר־יֵצִיק לָךְ
 אֵיבֶךָ: וְאִכְלֵת פְּרִי־בִטְנְךָ בִּשְׂר בְּנִיךָ וּבִנְתֶיךָ אֲשֶׁר
 נָתַן־לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר־יֵצִיק
 לָךְ אֵיבֶךָ: וְתִכּוֹל וּלְדָא דְמַעַץ בִּשְׂר בְּנִיךָ
 וּבִנְתֶיךָ דִּי יִהֵב לָךְ יִי אֱלֹהֶיךָ בְּצִירָא וּבְעֻקְתָּא
 דִּי־יַעַק לָךְ סָנְאָךְ: נָה הָאִישׁ הָרַךְ בָּךְ וְהַעֲנֵג מְאֹד
 תִּרְעַע עֵינֵי בְּאֲחִיו וּבְאִשְׁתּוֹ חִיקוֹ וּבִיתֵר בְּנִיו
 אֲשֶׁר יוֹתִיר: הָאִישׁ הָרַךְ בָּךְ וְהַעֲנֵג מְאֹד תִּרְעַע
 עֵינֵי בְּאֲחִיו וּבְאִשְׁתּוֹ חִיקוֹ וּבִיתֵר בְּנִיו אֲשֶׁר יוֹתִיר:
 גְּבִירָא דְרַפִּיךָ בָּךְ וְדַמְפְּנָק לְחֵדָא תִּבְאֵשׁ עֵינֵהָ
 בְּאַחוּיָהּ וּבְאַתַּת קִימָהּ וּבְשֹׁאֵר בְּנוֹהֵי דִי יִשְׂאֵר:
 נָה מִתַּת | לְאַחַד מֵהֶם מִבִּשְׂר בְּנִיו אֲשֶׁר יֹאכֵל
 מִבְּלִי הַשְּׁאִיר־לוֹ כָּל בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצִיק
 לָךְ אֵיבֶךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ: מִתַּת | לְאַחַד מֵהֶם
 מִבִּשְׂר בְּנִיו אֲשֶׁר יֹאכֵל מִבְּלִי הַשְּׁאִיר־לוֹ כָּל
 בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק אֲשֶׁר יֵצִיק לָךְ אֵיבֶךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ:
 מִלְּמַתַּן לְחַד מִנְהוֹן מִבִּשְׂר בְּנוֹהֵי דִי יִכּוֹל מִדָּלָא
 אֲשִׁתָּאֵר לֵה כָּלָא בְּצִירָא וּבְעֻקְתָּא דִּי יַעַק לָךְ
 סָנְאָךְ בְּכָל קִרְוִיךָ: נָה הָרַכָּה בָּךְ וְהַעֲנֵגָה אֲשֶׁר
 לֹא־נִסְתָּה כַּפ־רִגְלָהּ הַצֵּג עַל־הָאָרֶץ מִהִתְעַנֵּג
 וּמִרְךָ תִּרְעַע עֵינֵהָ בְּאִישׁ חִיקָהּ וּבִבְנֵהּ וּבִבְתָּהּ:
 הָרַכָּה בָּךְ וְהַעֲנֵגָה אֲשֶׁר לֹא־נִסְתָּה כַּפ־רִגְלָהּ הַצֵּג
 עַל־הָאָרֶץ מִהִתְעַנֵּג וּמִרְךָ תִּרְעַע עֵינֵהָ בְּאִישׁ חִיקָהּ
 וּבִבְנֵהּ וּבִבְתָּהּ: דְּרַפִּיכָא בָּךְ וְדַמְפְּנָקָא דִּי לֹא
 נְסִיאת פִּרְסַת רִגְלָהּ לְאַחֲתָא עַל אַרְעָא מִמְּפִנְקוֹ
 וּמִרַפִּיכּוֹ תִּבְאֵשׁ עֵינֵהָ בְּגִבּוֹר קִימָהּ וּבִבְרָהּ
 וּבִכְרַתָּה: נָה וּבְשִׁלְיֹתָהּ הַיּוֹצֵאת | מִבֵּין רִגְלֶיהָ
 וּבִבְנֵיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד בִּי־תֹאכְלֶם בְּחֶסֶר־כָּל

מִי־יָתֵן עָרֵב וּבָעֶרֶב תֹּאמַר מִי־יָתֵן בֶּקֶר מִפֶּחַד
 לִבְכֹּךְ אֲשֶׁר תִּפְחֹד וּמִמְרָאָה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר
 תִּרְאֶה: בֶּקֶר תֹּאמַר מִי־יָתֵן עָרֵב וּבָעֶרֶב תֹּאמַר
 מִי־יָתֵן בֶּקֶר מִפֶּחַד לִבְכֹּךְ אֲשֶׁר תִּפְחֹד וּמִמְרָאָה
 עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: בְּצִפְרָא תִּימַר מֶן יִתֵּן רִמְשָׁא
 וּבִרְמִשָּׂא תִּימַר מֶן יִתֵּן צִפְרָא מִתְּנוּהוּת לְכֹף דִּי
 תְּהִי תוּה וּמִחֲזוּ עֵינֶיךָ דִּי תְּהִי חֲזוּ: סה וְהַשִּׁיבֶךָ
 יְהוָה | מִצְרִים בְּאִנְיֹת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אִמְרָתִי לָךְ
 לֹא־תִסִּיף עוֹד לִרְאֹתָהּ וְהַתְּמַכְּרָתָם שָׁם
 לְאִיבֶיךָ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְהָ: וְהַשִּׁיבֶךָ
 יְהוָה | מִצְרִים בְּאִנְיֹת בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר אִמְרָתִי לָךְ
 לֹא־תִסִּיף עוֹד לִרְאֹתָהּ וְהַתְּמַכְּרָתָם שָׁם לְאִיבֶיךָ
 לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאִין קִנְהָ: וְיִתִּיבֶנּוּ יְיָ מִצְרִים
 בִּסְפִינָן בְּאַרְחָא דִּי אִמְרִית לָךְ לֹא תוֹסֵף עוֹד
 לְמַחֲזִיגָה וְתוֹדִבְנִין תִּפְּנֵן לְבַעֲלֵי דְכִכְךָ לַעֲבָדִין
 וּלְאַמְקֶן וְלִית דְּקִנְהָ: סז אֱלֹהֵי דְבָרֵי הַבְּרִית
 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לְכָרַת אֶת־בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָא מוֹאָב מִלְּבַד הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת
 אִתָּם בְּחֵרֵב: אֱלֹהֵי דְבָרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
 אֶת־מֹשֶׁה לְכָרַת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָא מוֹאָב
 מִלְּבַד הַבְּרִית אֲשֶׁר־כָּרַת אִתָּם בְּחֵרֵב: אֵלִין
 פִּתְגָמֵי קִימָא דִּי פִקִּיד יְיָ יֵת מֹשֶׁה לְמַגִּיד עִם בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב בֶּר מִקִּימָא דִּי גִזֵּר עֲמָהוּן
 בְּחֵרֵב: פ

שְׁבִיעִי א וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אִתָּם רְאִיתֶם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
 לְעֵינֵיכֶם בְּאַרְצָא מִצְרַיִם לְפָרְעָה וּלְכָל־עַבְדָּיו
 וּלְכָל־אַרְצוֹ: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אִתָּם רְאִיתֶם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
 לְעֵינֵיכֶם בְּאַרְצָא מִצְרַיִם לְפָרְעָה וּלְכָל־עַבְדָּיו וּלְכָל־
 אַרְצוֹ: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן אֲתוּן
 חֲזַתוֹן יֵת כָּל דִּי עֶבֶד יְיָ לְעֵינֵיכֶם בְּאַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם לְפָרְעָה וּלְכָל עַבְדֵּיהִי וּלְכָל אַרְעָה:
 ב הַמִּסּוֹת הַגְּדֹלָת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ הָאֵתָת

כִּי־לֹא שִׁמְעֶתָ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְתִשְׁתַּאֲרוּן
 בְּעַם זֶעַר חֲלָף דִּי הִוִּיתוּן כְּכֹכְבֵי שָׁמַיָא לְמִסְגֵּי
 אֲרִי לֹא קִפְלֶתָא לְמִימְרָא דִּי־י אֱלֹהֶךָ: סח וְהָיָה
 כַּאֲשֶׁר־שָׁשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהִיטִיב אֶתְכֶם
 וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֹּן יֵשִׁישׁ יְהוָה עֲלֵיכֶם
 לְהַאֲבִיד אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וּנְסַחְתֶּם
 מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתֶּה בֹּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:
 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׁשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהִיטִיב אֶתְכֶם
 וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כֹּן יֵשִׁישׁ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד
 אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וּנְסַחְתֶּם מֵעַל הָאֲדָמָה
 אֲשֶׁר־אַתֶּה בֹּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וְהִי כִמָּא דְּחֲדִי
 יְיָ עֲלֵיכֶם לְאוֹטְבָא יִתְכוֹן וּלְאַסְגָּאָה יִתְכוֹן כֹּן
 יִחְדִּי יְיָ עֲלֵיכֶם לְאוֹבְדָא יִתְכוֹן וּלְשַׁצָּאָה יִתְכוֹן
 וְתִטְלִטְלוּן מֵעַל אַרְעָא דְאַתָּה עֲלֵל לְתַמְּן לְמִירְתָּה:
 סט וְהִפְצִיךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ
 וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ וְעַבְדְּתָ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 אֲתָה וְאִבְתִּיד עֵץ וְאִבֹּן:
 וְהִפְצִיךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה
 הָאָרֶץ וְעַבְדְּתָ שָׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעֶתָ
 אֲתָה וְאִבְתִּיד עֵץ וְאִבֹּן: וּבִדְרִנָּךְ יְיָ כָּל עַמְּמָיָא
 מִסִּפֵּי אַרְעָא וְעַד סִפֵּי אַרְעָא וְתִפְלַח תִּפְּנֵן
 לְעַמְּמָיָא פְּלַחִי טַעוּתָא דִּי לֹא יִדְעֶתָ אֶת וְאַבְהֶתְךָ
 אַעָא וְאַבְנָא: סס וּבְגוֹיִם הָהֶם לֹא תִרְגִּיעַ וְלֹא־
 יִהְיֶה מְנוּחַ לְכַפ־רִגְלְךָ וְנָתַן יְהוָה לָךְ שֵׁם לֵב
 רָגֹז וּכְלִיּוֹן עֵינַיִם וְדַאבּוֹן נֶפֶשׁ: וּבְגוֹיִם הָהֶם לֹא
 תִרְגִּיעַ וְלֹא־יִהְיֶה מְנוּחַ לְכַפ־רִגְלְךָ וְנָתַן יְהוָה לָךְ
 שֵׁם לֵב רָגֹז וּכְלִיּוֹן עֵינַיִם וְדַאבּוֹן נֶפֶשׁ: וּבְעַמְּמָיָא
 הָאֵנּוּן לֹא תִנּוּחַ וְלֹא יִהְיֶה מְנוּחַ לְפָרְסַת רִגְלְךָ וְיִתֵּן
 יְיָ לָךְ תִּפְּנֵן לֵב דְּחַל וְחִשְׁכַת עֵינַיִן וּמִפְּחוֹן נֶפֶשׁ:
 סו וְהָיוּ חֲטִיד תְּלָאִים לָךְ מִגִּגְד וּפְחַדְתָּ לִילָה
 וְיוֹמָם וְלֹא תִאֲמִין בְּחִיד: וְהָיוּ חֲטִיד תְּלָאִים לָךְ
 מִגִּגְד וּפְחַדְתָּ לִילָה וְיוֹמָם וְלֹא תִאֲמִין בְּחִיד:
 וְיִהְיוּ חֲטִיד תִּלְזָן לָךְ מִקְבֵּל וְתִהִי תוּה לִילָיָא
 וּיִמָּא וְלֹא תִהְיִין בְּחִיד: סז בֶּקֶר תֹּאמַר

מפסיר ו יתבאו אל־המקום הזה ויצא סיון מל־ד־
חשבון ועוג מל־הבשן לקראתנו למלחמה
ונפם: ויתבאו אל־המקום הזה ויצא סיון מל־ד־
חשבון ועוג מל־הבשן לקראתנו למלחמה ונפם:
ואתיתון לאתרא הדין ונפק סיון מל־כא
דחשבון ועוג מל־כא דמתנן לקדמותנא לאגחא
קר־בא ומחונון: ו נקח את־ארצם ונתנה לנחלה
לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשי: ונקח את־
ארצם ונתנה לנחלה לראובני ולגדי ולחצי שבט
המנשי: ונסבנא ית ארצהון ויהבנא לאחסנא
לשבטא דראובן ולשבטא דגד ולפלגות שבטא
דמנשה: ושמרתם את־דברי הברית הזאת
ועשיתם אתם למען תשפילו את כל־אשר
תעשון: ושמרתם את־דברי הברית הזאת
ועשיתם אתם למען תשפילו את כל־אשר
תעשון: ותשרון ית פתגמי קמא ה־דא ותעבדון
יתהון בדיל דתצלחון ית כל די תעבדון:
ושמרתם את־דברי הברית הזאת ועשיתם
אתם למען תשפילו את כל־אשר תעשון:

פ פ פ קכ"ב פסוקים, לעבד"ו סימן.

והמפתים הגדלים ההם: המפות הגדלת אשר
ראו עיניך האתת והמפתים הגדלים ההם: נסי
ברכביא די תזאה עיניך אתיא ומופתיא ברכביא
האנון: ג ולא־נתן יהוה לכם לב לדעת ועינים
לראות ואזנים לשמע עד היום הזה: ולא־נתן
יהוה לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמע
עד היום הזה: ולא י־הב יי לכון לבא למדע
ועינין למחזי ואדין למשמע עד יומא הדין:
ו ואולך אתכם ארבעים שנה במדבר לא־כלו
שלמתיכם מעליכם ונעלך לא־בלתה מעל
רגלך: ואולך אתכם ארבעים שנה במדבר לא־
כלו שלמתיכם מעליכם ונעלך לא־בלתה מעל
רגלך: ודברית יתכון ארבעין שנין במדברא לא
כליאט כסותכון מנכון ומסנך לא עדו מעל
רגלך: ה לחם לא אכלתם ויין ושכר לא
שתיתם למען תדעו כי אני יהוה אלהיכם:
לחם לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם למען
תדעו כי אני יהוה אלהיכם: לחמא לא אכלתון
וחמר חדת ועתיק לא שיתון בדיל דתדעון ארי
אנא יי אלהכון:

הפטרה לפרשת כי תבוא בישעה פרק ט

ט א קומי אורי כי בא אורך וכבוד יהוה עליך זרח: ב פ־יחנה החשך וכסה־ארץ וערפל
לאמים ועליך יזרח יהוה וכבודו עליך יראה: ג והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה זרחך:
ד שאי סביב עיניך וראי פלם נקבצו באולך בניך מרחוק יבאו ובנתיך על־צד תאמנה:
ה אז תראי ונהרת ופחד ורחב לבבך פ־י־הפך עליך המון ים חיל גוים יבאו לך: ו שפעת
גמלים תכסך בכרי מדין ועיפה פלם משבא יבאו זהב ולבונה ישאו ותהלות יהוה יבשרו:
ז פל־צאן קדר יקבצו לך אילי נביות ישראל יעלו על־רצון מובחי ובית תפארת־י אפאר:
ח מ־אלה פ־עב תעופינה וכיונים אל־ארבתיהם: ט פ־לי א אים יקוו ואגיות תרשיש
בראשונה להביא בניך מרחוק פספס וזהבם אתם לשם יהוה אלהיך ולקדוש ישראל כי
פארך: י ובנו בני־נכר חומתיך ומלכיהם ישראל יעלו בך קצפי הכיתוך וברצוני רחמתיך:
יא ופתחו שעריך תמיד יומם ולילה לא יסגרו להביא אליך חיל גוים ומלכיהם נהוגים:

יב כִּי־חָגְזוּ וְהַמְמַלְכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹדוּךָ יִאֲבְדוּ וְחַגֹּזִים חָרֵב יִחָרְבוּ: יג כָּבוֹד הַלְבָּנוֹן אֶלְיֶיךָ יָבוֹא כְּרוֹשׁ תִּדְהָר וּתְאֻשָּׁוֹר יִחַדּוּ לְפָאֵר מְקוֹם מִקְדָּשִׁי וּמְקוֹם רַגְלִי אֲכַבֵּד: יד וְהָלְכוּ אֲלֶיךָ שְׁחוֹחַ בְּנֵי מַעֲנִיךָ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ עַל־כַּפֹּת רַגְלֶיךָ כָּל־מִנְאֻצֶּיךָ וְקִרְאוּ לְךָ עֵיר יְהוָה צִיּוֹן קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: טו תַּחַת הַיּוֹתֶנֶךָ עֲזוּבָה וְשִׁנוּאָה וְאֵין עוֹבֵר וְשִׁמְתֶיךָ לְגֹאֲזֵן עוֹלָם מְשׁוּשׁ דּוֹר וָדוֹר: טז וַיִּנְקֹתָ חֶלֶב גֹּזִים וְשֵׁד מַלְכִּים תִּינָקִי וַיִּדְעַתְּ כִּי־אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֶיךָ וְגֹאֲלֶיךָ אֲבִיר יַעֲקֹב: יז תַּחַת הַנֶּחֱשֶׁת אָבִיא זָהָב וְתַחַת הַכֶּרֶם אָבִיא כֶּסֶף וְתַחַת הָעֵצִים נִחֲשֶׁת וְתַחַת הָאֲבָנִים כֶּרֶם וְשִׁמְתִי פִקְדֹתַי שָׁלוֹם וְנִגְשִׁיךָ צָדֵקָה: יח לֹא־יִשְׁמַע עוֹד חֶמֶס בְּאַרְצֶיךָ שׁוֹד וְשֹׁכֵד בְּגִבּוֹלֶיךָ וְקִרְאָתָּה יִשְׁעָה חוֹמֹתֶיךָ וְשַׁעֲרֶיךָ תִּתְּחַלֶּה: יט לֹא־יִהְיֶה־לְךָ עוֹד הַשְׁמֵשׁ לְאֹזֶר יוֹמָם וּלְלַיְלָה תִּירָחֵל לֹא־יֵאָדָר לְךָ וְיִהְיֶה־לְךָ יְהוָה לְאֹזֶר עוֹלָם וְאַל־תִּהְיֶה לְתַפְאֲרֶתְךָ: כ לֹא־יָבוֹא עוֹד שִׁמְשׁוֹךְ וִירֵחַךְ לֹא יֵאָסֵף כִּי יְהוָה יִהְיֶה־לְךָ לְאֹזֶר עוֹלָם וְשָׁלָמוֹ יָמֵי אָבְלָיֶיךָ: כא וְעַמּוּךָ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֹצֵר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדֶי לְהַתְּפָאֵר: כב תִּקְטֹן יְהוָה לְאַלְף וְהִצְטִיר לְגוֹי עָצוֹם אֲנִי יְהוָה בַּעֲתָהּ אֲחִישָׁנָה:

שנים ראשונות

התיעוד הנרחב ביותר על השנים שקדמו לנשיאות,
בליוי מסמכים ותמונות

704 עמודים בצבע מלא

להזמנות באתר: www.chabad4u.org.il
בחנות הספרים קה"ת, ובחנויות הספרים המובחרות

הוצאת חב"ד

צנערי
אגודת
חב"ד

הוצאת חב"ד

צנערי
אגודת
חב"ד

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש